

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
και Οικονομικών

Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης
Προγραμμάτων ΕΤΠΑ & ΤΣ
ΕΥΔ Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα»

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Συχνές ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ-ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ για τη Δράση Στρατηγικής Σημασίας του Προγράμματος «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ»

ΕΡΕΥΝΩ ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
2021 – 2027
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

ΕΥΔΕ
**ΕΡΕΥΝΑΣ &
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ**

Έκδοση 1^η
14.06.2024

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ - ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Ποιοι είναι οι στόχοι της Δράσης «ΕΡΕΥΝΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ»;

Απάντηση: Στόχοι της Δράσης στρατηγικής σημασίας «ΕΡΕΥΝΩ – ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ» είναι οι εξής:

- Παροχή κινήτρων για ιδιωτικές επενδύσεις στην έρευνα, την τεχνολογική ανάπτυξη και την καινοτομία, με έμφαση στις ΜΜΕ.
 - Οικονομική ανάπτυξη βασισμένη στη γνώση και τη βιώσιμη εξειδίκευση.
 - Ενσωμάτωση της νέας γνώσης και της καινοτομίας στα υπάρχοντα αλλά και σε νέα προϊόντα, υπηρεσίες, παραγωγικά συστήματα και αλυσίδες αξίας.
 - Αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων και ενδυνάμωση του εξαγωγικού προφίλ στο πλαίσιο του διεθνούς ανταγωνισμού.
 - Απασχόληση επιστημονικού δυναμικού υψηλών προσόντων και εξειδίκευσης (Brain Gain).
 - Σύνδεση του ακαδημαϊκού με τον παραγωγικό τομέα.
- (Ενότητα 2.1)

2. Ποιος είναι ο Προϋπολογισμός της Δράσης;

Απάντηση: Η δημόσια δαπάνη της παρούσας Δράσης ανέρχεται στο συνολικό ποσό των **€300.000.000**.

(Ενότητα 2.3)

3. Τι παρεμβάσεις περιλαμβάνει η Δράση;

Απάντηση: Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης που υποβάλλονται προς χρηματοδότηση στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης θα πρέπει να αφορούν σε έργα έρευνας και καινοτομίας και να εντάσσονται σε μια από τις τέσσερις (4) παρεμβάσεις:

Παρέμβαση Ι. Έρευνα και Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις

Παρέμβαση ΙΙ. Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς

Παρέμβαση ΙΙΙ. Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων

Παρέμβαση ΙV. Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις

(Ενότητα 2.1)

4. Ποιες περιφέρειες αφορά η Δράση;

Απάντηση: Επιλέξιμες γεωγραφικές περιοχές της παρούσας Δράσης αποτελούν όλες οι περιφέρειες της χώρας, οι οποίες κατηγοριοποιούνται ως εξής:

Περιφέρειες σε Μετάβαση: Αττική, Νότιο Αιγαίο

Λιγότερο Αναπτυγμένες: Βόρειο Αιγαίο, Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα, Κρήτη, Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος.

(Ενότητα 2.2)

5. Τι είδη ενίσχυσης περιλαμβάνει η Δράση;

Απάντηση: Για τις επιχειρήσεις, οι ενισχύσεις της Δράσης αποτελούν **επιχορηγήσεις** και θα διατεθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Γενικός Κανονισμός

Απαλλαγής κατά Κατηγορία), όπως τροποποιήθηκε με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/1315 της Επιτροπής (ΟJ ΕΕ L 167 της 30.6.2023) και ισχύει.

Για τους ερευνητικούς οργανισμούς οι ενισχύσεις της Δράσης αποτελούν επιχορηγήσεις του σημείου 20 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2022/C 414/01).

(Ενότητα 7.1)

6. Ποιος είναι ο Προϋπολογισμός της κάθε Παρέμβασης;

Απάντηση: Η ενδεικτική Δημόσια Δαπάνη (σε €) ανά Παρέμβαση και Κατηγορία Περιφέρειας είναι:

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ			
ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ	Λιγότερο Ανπτυγμένες Περιφέρειες Βόρειο Αιγαίο, Ανατολική Μακεδονία – Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα, Κρήτη, Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος	Περιφέρειες σε Μετάβαση Αττική και Νότιο Αιγαίο	ΣΥΝΟΛΟ
Παρέμβαση I	46.800.000	13.200.000	60.000.000
Παρέμβαση II	140.400.000	39.600.000	180.000.000
Παρέμβαση III	30.420.000	8.580.000	39.000.000
Παρέμβαση IV	16.380.000	4.620.000	21.000.000
ΣΥΝΟΛΟ	234.000.000	66.000.000	300.000.000

(Ενότητα 2.3)

7. Υπάρχει ανώτατο όριο στο συνολικό προϋπολογισμό της Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Ο μέγιστος συνολικός προϋπολογισμός των υποβαλλομένων προτάσεων έργων δεν μπορεί να υπερβαίνει το ανώτερο όριο, όπως αυτό ορίζεται κατωτέρω, ανά Παρέμβαση.

I Έρευνα και Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις:

800.000€

II Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς:

2.000.000€

III Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων:

2.000.000€

IV Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις:

0 εγκεκριμένος

προϋπολογισμός από την αξιολόγηση του Προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη»

(Ενότητα 6.2)

8. Σε ποιους απευθύνεται η Δράση; Ποιοι είναι δυνητικοί δικαιούχοι;

Απάντηση: Η Δράση αποσκοπεί πρωτίστως στην ικανοποίηση των αναγκών των επιχειρήσεων και των υπόλοιπων φορέων που δραστηριοποιούνται στο οικοσύστημα της έρευνας και καινοτομίας, καλύπτοντας το μέγιστο δυνατό φάσμα δυνητικών Δικαιούχων. Δυνητικοί δικαιούχοι της Δράσης είναι **επιχειρήσεις** και **ερευνητικοί οργανισμοί** καθώς και Λοιποί Φορείς που αντιμετωπίζονται είτε ως Ερευνητικοί Οργανισμοί είτε ως επιχειρήσεις και πληρούν τις προϋποθέσεις που θέτει το Κεφάλαιο 4. «Δικαιούχοι – Όροι και Προϋποθέσεις Συμμετοχής» της Αναλυτικής Πρόσκλησης της Δράσης.

(Ενότητα 4.1)

9. Πώς ορίζεται ο Ερευνητικός Οργανισμός;

Απάντηση: Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Επιτροπής 2022/C 7388 «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (OJ C 2022/C 414/01) ο Ερευνητικός Οργανισμός/ Οργανισμός Έρευνας και Διάδοσης γνώσεων ορίζεται ως:

Οντότητα (όπως πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα-ιστιτούτα, οργανισμοί μεταφοράς τεχνολογίας, ενδιάμεσοι καινοτομίας, ερευνητικοί συνεργαζόμενοι φορείς με φυσική και/ή εικονική παρουσία) ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς του (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου) ή τον τρόπο χρηματοδότησής του, πρωταρχικός σκοπός της οποίας είναι η ανεξάρτητη διεξαγωγή βασικής έρευνας, βιομηχανικής έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης, ή η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων με τη διδασκαλία, τη δημοσίευση ή τη μεταφορά γνώσης. Στην περίπτωση που η οντότητα αυτή ασκεί επίσης οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα από αυτές τις οικονομικές δραστηριότητες πρέπει να δηλώνονται χωριστά. Επιχειρήσεις που μπορούν να επηρεάσουν καθοριστικά μια τέτοια οντότητα, όπως με την ιδιότητα του μετόχου ή του μέλους, δεν επιτρέπεται να έχουν προνομιακή πρόσβαση στα ερευνητικά της αποτελέσματα.

Για τους Ερευνητικούς Οργανισμούς:

- Θα τηρείται διακριτή λογιστική παρακολούθηση για το συγκεκριμένο έργο, καθώς και διακριτή λογιστική παρακολούθηση των μη-οικονομικών και (εάν υπάρχουν) οικονομικών δραστηριοτήτων του Φορέα.
- Δεν θα χορηγείται έμμεση κρατική ενίσχυση στις συμμετέχουσες σε συνεργατικό σχήμα επιχειρήσεις λόγω ευνοϊκών όρων της συνεργασίας.

(Ενότητα 4.1 και Ανακοίνωση της Επιτροπής 2022/C 7388)

10. Ποιοι δηλώνονται ως «Λοιποί Φορείς που αντιμετωπίζονται ως Ερευνητικοί Οργανισμοί»;

Απάντηση: Οι ακόλουθες οντότητες:

- α) Δημόσιες Υπηρεσίες, που ανήκουν στην Κεντρική Διοίκηση κατά την έννοια της παρ. 1στ του άρθρου 14 του ν. 4270/2014 (Α' 143),
- β) Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου,
- γ) Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, που έχουν ιδρυθεί με Νόμο ή ΠΔ και επιχορηγούνται από το Κράτος και
- δ) Κοινωφελή Ιδρύματα που διέπονται από το ν. 4182/2013,

παρότι δεν εμπίπτουν στον ανωτέρω ορισμό του ερευνητικού οργανισμού, αποτελούν δυνητικούς δικαιούχους της παρούσας Δράσης, εφόσον πληρούν σωρευτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις:

1. Ο Φορέας εμπίπτει σε κάποια από τις παραπάνω κατηγορίες και οι κύριες δραστηριότητές του δεν είναι οικονομικές, σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία 2022/C 7388 (OJ C 2022/C 414/01).
2. Υπάρχει στο Καταστατικό του Φορέα πρόβλεψη για δραστηριότητα έρευνας.
3. Η συμμετοχή του Φορέα στο ερευνητικό έργο αφορά σε μη-οικονομική δραστηριότητα του Φορέα και:
 - α) Τα αποτελέσματα της έρευνας θα διαχέονται ευρέως σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση, για παράδειγμα μέσω διδασκαλίας, βάσεων δεδομένων, δημοσιεύσεων ή λογισμικού ανοικτής πρόσβασης και
 - β) τυχόν κέρδη που προκύπτουν από το έργο θα επανεπενδύονται στις μη οικονομικές δραστηριότητες του Φορέα.

4. Θα τηρείται διακριτή λογιστική παρακολούθηση για το συγκεκριμένο έργο, καθώς και διακριτή λογιστική παρακολούθηση των μη-οικονομικών και (εάν υπάρχουν) οικονομικών δραστηριοτήτων του Φορέα.

5. Δεν θα χορηγείται έμμεση κρατική ενίσχυση στις συμμετέχουσες σε συνεργατικό σχήμα επιχειρήσεις λόγω ευνοϊκών όρων της συνεργασίας.

Κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, οι φορείς αυτοί θα δηλώνονται ως «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως Ερευνητικοί Οργανισμοί».

(Ενότητα 4.1)

11. Ποιοι δηλώνονται ως «Λοιποί Φορείς που αντιμετωπίζονται ως Επιχειρήσεις»;

Απάντηση: Οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες σε δεδομένη αγορά και δεν εμπίπτουν στους κανόνες του εμπορικού δικαίου, αποτελούν δυνητικούς δικαιούχους της παρούσας Δράσης και θα δηλώνονται ως «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις» κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης.

Ισχύουν όλοι οι περιορισμοί και οι τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής που ισχύουν για τις επιχειρήσεις - δυνητικούς δικαιούχους.

(Ενότητα 4.1)

12. Ποιες κατηγορίες έρευνας και ανάπτυξης είναι επιλέξιμες;

Απάντηση: Στις Παρεμβάσεις I και II τα έργα που θα προταθούν για χρηματοδότηση θα είναι επιλέξιμα εφόσον αφορούν σε έργα έρευνας και ανάπτυξης και το ενισχυόμενο έργο εμπίπτει σε μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες κατηγορίες:

α) **βιομηχανική έρευνα** (industrial research),

β) **πειραματική ανάπτυξη** (experimental development)

σύμφωνα με τα άρθρα 25 «Ενισχύσεις για έργα έρευνας και ανάπτυξης» και 25α «Ενισχύσεις για έργα στα οποία έχει απονεμηθεί το σήμα ποιότητας 'Σφραγίδα Αριστείας'» του Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014, όπως ισχύει.

Στην Παρέμβαση III το ενισχυόμενο έργο πρέπει να εμπίπτει στην κατηγορία **πειραματική ανάπτυξη**.

(Ενότητα 7.1)

13. Πώς καθορίζεται η ένταση ενίσχυσης για τις επιχειρήσεις (και λοιπούς φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις);

Απάντηση: Η ένταση ενίσχυσης του έργου έρευνας και ανάπτυξης ενός δικαιούχου στις Παρεμβάσεις I, II και III καθορίζεται από:

- τον χαρακτηρισμό της κατηγορίας έρευνας και ανάπτυξης (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη) κάθε ενότητας εργασίας του έργου και
- το μέγεθος της επιχείρησης (πολύ μικρή/Μικρή, Μεσαία, Μεγάλη).

Η ένταση ενίσχυσης ενός δικαιούχου είναι ίση για όλες τις κατηγορίες δαπάνης που συμπεριλαμβάνει κάθε διαφορετική ενότητα εργασίας του προτεινόμενου έργου.

Στην περίπτωση συνεργατικών έργων η ένταση ενίσχυσης καθορίζεται χωριστά για κάθε δικαιούχο ενίσχυσης.

Υπάρχει δυνατότητα προσαύξησης της έντασης της ενίσχυσης για τη βιομηχανική έρευνα και την πειραματική ανάπτυξη εάν πληρούται τουλάχιστον μία από τις προϋποθέσεις που περιγράφονται στην Ενότητα 7.2.

Στην Παρέμβαση IV η ένταση ενίσχυσης για την ενισχυόμενη επιχείρηση (συνολικά για το έργο έρευνας και ανάπτυξης) καθορίζεται στο 70%.

Αναλυτικά οι εντάσεις των ενισχύσεων αποτυπώνονται ανά παρέμβαση, ανά χαρακτηρισμό ενότητας εργασίας και ανάλογα με το μέγεθος επιχείρησης στην Ενότητα 7.2. ΕΝΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ.

14. Πώς καθορίζεται η ένταση ενίσχυσης για τους Ερευνητικούς Οργανισμούς (και λοιπούς φορείς που αντιμετωπίζονται ως Ερευνητικοί Οργανισμοί);

Απάντηση: Θεωρείται ότι η χρηματοδότηση Ερευνητικού Φορέα δεν υπόκειται στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων και δύναται να λάβει χρηματοδότηση 100%, όταν σύμφωνα με το άρθρο 2.1.1, σημείο 20 της Ανακοίνωσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (2022/C 414/01), ένας Ερευνητικός Φορέας έχει τις εξής προϋποθέσεις:

Οι κύριες δραστηριότητές του είναι μια ή περισσότερες από τις ακόλουθες:

- δραστηριότητες εκπαίδευσης για την εξασφάλιση περισσότερων και πιο ειδικευμένων ανθρώπινων πόρων

- ανεξάρτητη Ε&Α για περισσότερη γνώση και καλύτερη κατανόηση

- ευρεία διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση, για παράδειγμα μέσω διδασκαλίας, βάσεων δεδομένων, δημοσιεύσεων ή λογισμικού ανοιχτής πρόσβασης

και είτε

- η χρηματοδότηση του Ερευνητικού Φορέα από την πράξη αυτή αφορά την κύρια δραστηριότητά του,

είτε/και

- το σύνολο των κερδών από τις δραστηριότητες μεταφοράς γνώσης (π.χ. ερευνητική συνεργασία) επανεπενδύεται στις κύριες δραστηριότητες του ερευνητικού οργανισμού ή της ερευνητικής υποδομής,

Στην περίπτωση που ο ίδιος Ερευνητικός Φορέας ασκεί δραστηριότητες οικονομικής και μη οικονομικής φύσης, προκειμένου η δημόσια χρηματοδότηση των μη οικονομικών δραστηριοτήτων να μην θεωρηθεί ως κρατική ενίσχυση πρέπει τα δύο είδη δραστηριοτήτων, καθώς και οι δαπάνες, η χρηματοδότηση και τα έσοδά τους από παροχή υπηρεσιών ή πώληση αγαθών, να διαχωρίζονται σαφώς και με λογιστική παρακολούθηση, ώστε να αποφεύγεται ουσιαστικά η επιδότηση της οικονομικής δραστηριότητας να καλύπτεται από την επιδότηση της μη οικονομικής (σταυροειδής επιδότηση).

Σε διαφορετική περίπτωση, δηλαδή αν το έργο που υλοποιείται από τους ερευνητικούς οργανισμούς θεωρείται ως οικονομική δραστηριότητα και δεν εμπίπτει στις ανωτέρω περιπτώσεις, τότε η ενίσχυση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και οι ερευνητικοί οργανισμοί θα μπορούν να επιδοτηθούν με ανώτατη ένταση ενίσχυσης ίση με αυτήν των επιχειρήσεων ανάλογα με το είδος της ενισχυόμενης δραστηριότητας, όπως περιγράφεται στις προηγούμενες υποενότητες.

(Ενότητα 4.1 και Ενότητα 7.2)

15. Ποιοι είναι οι θεματικοί τομείς προτεραιότητας της Δράσης;

Απάντηση: Η Δράση επικεντρώνεται σε συγκεκριμένες στρατηγικές περιοχές παρέμβασης (προτεραιότητες) οι οποίες καθορίστηκαν στην Εθνική Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027 (ΕΣΕΕ) που συνδέει την έρευνα και την καινοτομία με την επιχειρηματικότητα όπου η χώρα παρουσιάζει πλεονεκτήματα και στις οποίες θα μπορούσε να στηριχθεί η μετάβαση σε ένα νέο αναπτυξιακό πρότυπο.

Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης ερευνητικών έργων που θα υποβληθούν, θα αφορούν στους 8 τομείς της ΕΣΕΕ, που εγκρίθηκαν με την υπ' αριθμ. 66021/29.06.2022 (Β' 3359) Απόφαση

του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Οι θεματικές παρεμβάσεις και προτεραιότητες στους Τομείς της ΕΣΕΕ που είναι επιλέξιμες στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης καθορίστηκαν στο με α.π. ΥΠΑΝ 18950/05.03.2024 έγγραφο της Διεύθυνσης Σχεδιασμού και Προγραμματισμού Έρευνας και Καινοτομίας της ΓΓΕΚ και περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙΙ της Πρόσκλησης:

1. Υλικά, Κατασκευές & Βιομηχανία
2. Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες
3. Αγροδιατροφική Αλυσίδα
4. Περιβάλλον & Κυκλική Οικονομία
5. Βιοεπιστήμες, Υγεία, Φάρμακα
6. Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα
7. Αειφόρος Ενέργεια
8. Ψηφιακές Τεχνολογίες.
(Ενότητα 4.6)

16. Ποια θεωρείται ως ημερομηνία έναρξης του χρόνου υλοποίησης του έργου;

Απάντηση: Ως ημερομηνία έναρξης του έργου ορίζεται η ημερομηνία κοινοποίησης της Απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης.

(Ενότητα 10.1)

17. Ποιοι είναι οι επιλέξιμοι ΚΑΔ που θα πρέπει να διαθέτει μια επιχείρηση - δυνητικός δικαιούχος;

Απάντηση: Δεν υπάρχει περιορισμός επιλεξιμότητας ως προς τον Κωδικό Αριθμό Δραστηριότητας (ΚΑΔ) μιας Επιχείρησης. Στην Αίτηση Χρηματοδότησης συμπληρώνεται ο σχετικότερος με το έργο ΚΑΔ, τον οποίο ήδη διαθέτει η επιχείρηση κατά την υποβολή. Δεν απαιτείται έκδοση νέου ΚΑΔ ειδικά για τη Δράση.

(Ενότητα 4.6)

18. Μπορεί μια επιχείρηση να προσφύγει σε δανεισμό για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής;

Απάντηση: Για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής, η δικαιούχος της ενίσχυσης επιχείρηση μπορεί να χρησιμοποιήσει ιδίους πόρους (ίδια συμμετοχή) ή/και δάνειο. Το δάνειο που θα χρησιμοποιηθεί είναι δυνατόν να υποστηρίζεται από τα χρηματοδοτικά εργαλεία του ΕΣΠΑ υπό την προϋπόθεση ότι η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζεται στις ενισχύσεις του αντίστοιχου άρθρου του Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014.

Επισημαίνεται ότι το άθροισμα όλων των μορφών υποστήριξης από τα ΕΔΕΤ δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το συνολικό κόστος του ερευνητικού έργου. Η δημόσια χρηματοδότηση από το ερευνητικό έργο και το μέρος του συγχρηματοδοτούμενου δανείου που υποστηρίζεται από το ΕΣΠΑ (δηλαδή, το ποσό του δανείου που χορηγείται από το ΕΣΠΑ στην περίπτωση δανείου επιμερισμού ρίσκου ή το συνολικό ποσό του δανείου στην περίπτωση εγγυημένου από το ΕΣΠΑ δανείου), αθροιζόμενα θα πρέπει να μην υπερβαίνουν το συνολικό κόστος του ερευνητικού έργου.

Επισημαίνεται ότι όταν το χρηματοδοτικό εργαλείο εμπεριέχει ενίσχυση, το Ακαθάριστο Ισοδύναμο Επιχορήγησης (Α.Ι.Ε.) αυτής σωρεύει με την επιχορήγηση κατά τον υπολογισμό του ορίου που θέτουν οι Κανονισμοί χορήγησης των ενισχύσεων.

Η ιδιωτική συμμετοχή του δικαιούχου της ενίσχυσης (επιχείρηση) αποδεικνύεται με την εξόφληση των δαπανών του έργου ή/και με την χρήση επιλογών απλοποιημένου κόστους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον παρόντα Οδηγό.

Ο τραπεζικός δανεισμός δεν είναι υποχρεωτικός. Εφόσον η επιχείρηση προσφύγει σε δανεισμό για την κάλυψη μέρους της ιδιωτικής συμμετοχής και σε περίπτωση εκχώρησης της δημόσιας χρηματοδότησης σε Τράπεζα για την παροχή δανεισμού, η καταβολή της δημόσιας χρηματοδότησης γίνεται απευθείας στην Τράπεζα με την οποία έχει υπογραφεί η σύμβαση εκχώρησης, για το ισόποσο τμήμα του δανείου. Στις περιπτώσεις εκχώρησης, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει τη σύμβαση δανείου, τυχόν πρόσθετες πράξεις, καθώς και τη σύμβαση εκχώρησης με το Πιστωτικό Ίδρυμα.

(Ενότητα 6.4)

19. Στην Παρέμβαση III «Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων» υπάρχει κάποιος περιορισμός όσον αφορά στο τεχνολογικό επίπεδο από το οποίο θα ξεκινήσει η έρευνα και σε ποιο τεχνολογικό επίπεδο πρέπει να φτάσει; Προβλέπεται Βιομηχανική έρευνα;

Απάντηση: Όχι, δεν υπάρχει περιορισμός ως προς το επίπεδο τεχνολογικής ωριμότητας (TRL) κατά την εκκίνηση ούτε κατά την ολοκλήρωση.

(Ενότητες 9.4 και 7.2)

20. Μπορεί να είναι δικαιούχος μια επιχείρηση που σύμφωνα με τα οικονομικά της στοιχεία και τους εργαζόμενους κατατάσσεται στις πολύ μικρές επιχειρήσεις;

Απάντηση: Δεν υπάρχει σχετικός περιορισμός. Ελέγχεται το μέγεθος της επιχείρησης, σύμφωνα με τον ορισμό του Παραρτήματος I του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014, προκειμένου να προσδιοριστεί η ένταση της ενίσχυσης (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV της παρούσας).

(Ενότητα 4.1)

21. Μπορεί μία επιχείρηση να υποβάλει μόνη της Αίτηση Χρηματοδότησης;

Απάντηση:

Παρέμβαση I: Ναι, εάν πρόκειται για ΜΜΕ. Όχι, εάν πρόκειται για Μεγάλη Επιχείρηση.

Παρέμβαση II: Όχι

Παρεμβάσεις III & IV: Ναι, εάν πρόκειται για ΜΜΕ. Όχι, εάν πρόκειται για Μεγάλη Επιχείρηση.

(Ενότητα 4.2)

22. Ποια συνεργατικά σχήματα επιδοτούνται;

Απάντηση: Παρέμβαση I: Ομάδες Επιχειρήσεων στις οποίες απαραίτητα τουλάχιστον μία είναι ΜΜΕ.

Παρέμβαση II: Συμπράξεις οι οποίες περιλαμβάνουν τουλάχιστον μία μικρομεσαία επιχείρηση και τουλάχιστον έναν ερευνητικό οργανισμό. Ειδικότερα:

- Σε συμπράξεις δύο ή τριών ή τεσσάρων εταιρών – φορέων, ο ένας θα πρέπει απαραίτητα να είναι ΜΜΕ.
- Σε συμπράξεις άνω των τεσσάρων εταιρών - φορέων οι δύο θα πρέπει απαραίτητα να είναι επιχειρήσεις και τουλάχιστον μία θα πρέπει να είναι ΜΜΕ.

(Ενότητα 4.2)

23. Ποια είναι η ένταση ενίσχυσης στην Παρέμβαση IV «Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις»;

Απάντηση: Παρέμβαση IV: Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις
Η ένταση ενίσχυσης για την ενισχυόμενη επιχείρηση (συνολικά για το έργο έρευνας και ανάπτυξης) καθορίζεται στο 70%.

Σε κάθε περίπτωση, η συνολική δημόσια χρηματοδότηση που παρέχεται για κάθε έργο έρευνας και ανάπτυξης της Παρέμβασης IV δεν υπερβαίνει το ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζεται για το εν λόγω έργο έρευνας και ανάπτυξης βάσει των κανόνων των προγραμμάτων «Ορίζων Ευρώπη».

(Ενότητα 7.2)

24. Μπορεί να συμμετέχει στην παρέμβαση IV ελληνική μικρομεσαία επιχείρηση που συμμετείχε σε συνεργατικό έργο που υποβλήθηκε στο Horizon Europe και έλαβε Seal of Excellence;

Απάντηση: Όχι. Σύμφωνα με την πρόσκληση, στην παρέμβαση IV. Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις, δυνητικοί δικαιούχοι είναι υφιστάμενες μικρομεσαίες ελληνικές επιχειρήσεις που έλαβαν τη Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για έργα έρευνας και ανάπτυξης στο πλαίσιο του Προγράμματος «Ορίζοντας Ευρώπη». Επίσης, κατά την αξιολόγηση της πρότασης κρίνεται εάν υπάρχει ταυτότητα ως προς τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της εγκεκριμένης πρότασης (από το Πρόγραμμα Horizon Europe) με την Αίτηση Χρηματοδότησης που υποβάλλεται στο ΟΠΣΚΕ όπως προϋπολογισμός, φυσικό αντικείμενο, ενότητες εργασίας και παραδοτέα. Ένα συνεργατικό έργο δεν είναι δυνατόν να ταυτίζεται με την πρόταση έργου μιας μεμονωμένης επιχείρησης που συμμετείχε στο συνεργατικό σχήμα που υπέβαλε στον "Ορίζοντα Ευρώπη". Επομένως, η εν λόγω πρόταση έργου δεν ταυτίζεται με το έργο που έλαβε Σφραγίδα Αριστείας και δεν είναι επιλέξιμο προς χρηματοδότηση.

(Ενότητα 4 και Ενότητα 9.5)

ΤΥΠΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

25. Ποια είναι η διάρκεια υλοποίησης των εγκεκριμένων ερευνητικών έργων;

Απάντηση: Μέγιστη διάρκεια ολοκλήρωσης φυσικού και οικονομικού αντικειμένου Τριάντα έξι (36) μήνες, από την έναρξη του έργου (ημερομηνία κοινοποίησης της Απόφασης έγκρισης αποτελεσμάτων αξιολόγησης), με δυνατότητα παράτασης κατά χρονικό διάστημα ίσο με το ένα τρίτο της αρχικής διάρκειας. Οι προτάσεις της Παρέμβασης IV θα έχουν χρονική διάρκεια ίση με την εγκεκριμένη από το Πρόγραμμα "Horizon Europe".

(ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΕΞΗΓΗΣΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ και Ενότητα 6.3)

26. Πώς ελέγχεται το μέγεθος μια επιχείρησης;

Απάντηση: Ελέγχεται το μέγεθος της επιχείρησης, σύμφωνα με τον ορισμό του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014, προκειμένου να εξεταστεί αν πληρούνται οι όροι συμμετοχής στην εκάστοτε Παρέμβαση και να προσδιοριστεί η ένταση της ενίσχυσης.

Περισσότερες πληροφορίες για τον υπολογισμό του μεγέθους των επιχειρήσεων δίνονται στο Παράρτημα IV της Πρόσκλησης και στον [Οδηγό χρήσης του ορισμού των ΜΜΕ](#) .
(Ενότητα 4.1 και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV)

27. Ο έλεγχος της προϋπόθεσης για το αν η αιτούσα επιχείρηση είναι προβληματική κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 18 του Καν. 651/14 αφορά τις νέες επιχειρήσεις κάτω τριετίας;

Απάντηση: Ναι.
(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI_ΟΡΙΣΜΟΣ_ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ)

28. Μπορεί μια μεγάλη επιχείρηση να υποβάλει πρόταση;

Απάντηση: Οι μεγάλες επιχειρήσεις μπορούν να συμμετέχουν στη Δράση μόνο σε συνεργατικά έργα των Παρεμβάσεων I και II, στα οποία συμμετέχει οπωσδήποτε τουλάχιστον μία μικρομεσαία επιχείρηση (ΜΜΕ).
(Ενότητα 4.1)

29. Μπορεί μια επιχείρηση με τη νομική μορφή Αστική Μη Κερδοσκοπική να καταθέσει Αίτηση Χρηματοδότησης στη Δράση; Μία ΜΚΟ μπορεί να συμμετέχει;

Απάντηση: Οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες σε δεδομένη αγορά και δεν εμπίπτουν στους κανόνες του εμπορικού δικαίου, αποτελούν δυνητικούς δικαιούχους της παρούσας Δράσης και θα δηλώνονται ως «Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις» κατά την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης. Ισχύουν όλοι οι περιορισμοί και οι τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής που ισχύουν για τις επιχειρήσεις - δυνητικούς δικαιούχους.
(Ενότητα 4.1)

30. Μπορεί ένα συνεργατικό σχήμα αποτελούμενο μόνο από επιχειρήσεις να υποβάλει Αίτηση Χρηματοδότησης στην Παρέμβαση II;

Απάντηση: Όχι. Η Παρέμβαση II αφορά συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς.
(Ενότητα 4.2)

31. Ποιες είναι οι εταιρικές μορφές που επιδοτούνται στη Δράση;

Απάντηση: Καμία εταιρική μορφή δεν εξαιρείται.
(Ενότητα 4.1)

32. Μπορούν να συμμετέχουν στη Δράση εξωχώριες επιχειρήσεις;

Απάντηση: Δεν έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης χρηματοδότησης οι εξωχώριες (offshore) επιχειρήσεις.
(Ενότητα 4.1)

33. Μπορεί να υποβάλει Αίτηση Χρηματοδότησης μία νέα επιχείρηση;

Απάντηση: Η Δράση απευθύνεται σε υφιστάμενες επιχειρήσεις που έχουν κατ' ελάχιστον μία (1) κλεισμένη πλήρη (ετήσια) διαχειριστική χρήση.

(Ενότητα 4.1)

34. Μια εταιρεία με έδρα εκτός Ελλάδας δικαιούται να υποβάλει Αίτηση Χρηματοδότησης στη δράση;

Απάντηση: Η επιχείρηση – δυνητικός δικαιούχος πρέπει κατά τη χρονική στιγμή καταβολής της ενίσχυσης να έχει εγκατάσταση ή υποκατάστημα το οποίο να λειτουργεί νόμιμα στην ελληνική περιφέρεια που χωροθετείται η ενίσχυση σύμφωνα με την Αίτηση Χρηματοδότησης και να διαθέτει ΑΦΜ. Κατ' εξαίρεση, αλλοδαπές επιχειρήσεις (κάτοχοι TIN / VAT Number) με έδρα σε Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες κατά την υποβολή δεν διαθέτουν υποκατάστημα στην Ελλάδα, δεσμεύονται ότι με την ένταξη της πράξης και σε κάθε περίπτωση πριν από την έκδοση οποιουδήποτε παραστατικού, θα διαθέτουν υποκατάστημα (όχι σύσταση νέας, θυγατρικής εταιρείας) στην περιφέρεια του τόπου υλοποίησης.

(Ενότητα 4.1)

35. Ποιες επιχειρήσεις είναι υπόχρεες καταχώρησης στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων;

Απάντηση: Επισημαίνεται ότι οι Δικαιούχοι της Δράσης, θα πρέπει να έχουν εγγραφεί στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων του άρθρου 20 του ν. 4557/2018 (Α' 139), ως ισχύει, πριν την ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης, εφόσον περιλαμβάνονται στους υπόχρεους εγγραφής στο Μητρώο. Ειδικότερα οι αλλοδαπές επιχειρήσεις με έδρα σε Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες κατά την υποβολή δεν διαθέτουν υποκατάστημα στην Ελλάδα δεσμεύονται ότι θα εγγραφούν στο Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων πριν το πρώτο αίτημα καταβολής της ενίσχυσης.

Στην διεύθυνση gsis.gr/polites-epiheiriseis/epiheiriseis/mitroo-pragmatikon-dikaiouchon αναφέρονται οι υπόχρεοι σε καταχώρηση.

(Ενότητα 4.1)

36. Ο έλεγχος προβληματικότητας διενεργείται μόνο στο επίπεδο της αιτούσας επιχείρησης ή αφορά και τον τυχόν όμιλο (ενιαία οικονομική μονάδα) στον οποίο εντάσσεται;

Απάντηση: Η εξέταση μιας επιχείρησης για να διαπιστωθεί αν αυτή είναι προβληματική, γίνεται τόσο σε επίπεδο αιτούσας επιχείρησης όσο και σε επίπεδο ενιαίας επιχείρησης (αιτούσα επιχείρηση και τυχόν συνδεδεμένες με αυτή επιχειρήσεις), ανεξάρτητα αν υφίσταται για αυτές υποχρέωση σύνταξης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων). (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI_ΟΡΙΣΜΟΣ_ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΗΣ)

37. Οι ενισχύσεις των έργων της Δράσης σωρεύονται με άλλες κρατικές ενισχύσεις;

Απάντηση: Για την πιθανή σώρευση ενισχύσεων σε ένα συγκεκριμένο έργο ισχύουν τα όσα προβλέπονται στο άρθρο 8 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014.

Οι ενισχύσεις με προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες, που χορηγούνται βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 μπορούν να σωρευθούν:

- με οποιοσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, εφόσον τα εν λόγω μέτρα αφορούν διαφορετικές προσδιορίσιμες επιλέξιμες δαπάνες.

- με οποιοσδήποτε άλλες κρατικές ενισχύσεις, όσον αφορά τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, μόνον αν η σώρευση αυτή δεν οδηγεί σε υπέρβαση της υψηλότερης έντασης ή του υψηλότερου ποσού ενίσχυσης που εφαρμόζονται στην ενίσχυση αυτή δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Οι κρατικές ενισχύσεις που τυγχάνουν απαλλαγής δυνάμει του κανονισμού δεν σωρεύονται με οποιοσδήποτε ενισχύσεις ή σσονος σημασίας που αφορούν τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, εάν η σώρευση αυτή θα οδηγήσει σε υπέρβαση της έντασης ενίσχυσης που προβλέπεται (Κεφάλαιο III του Κανονισμού).

(Ενότητα 7.3)

38. Υπάρχει περιορισμός στον αριθμό των προτάσεων που μπορώ να υποβάλω;

Απάντηση: Κάθε αυτοτελής επιχείρηση (σε επίπεδο ΑΦΜ) μπορεί να συμμετέχει ως δυνητικός δικαιούχος σε έως πέντε (5) Αιτήσεις Χρηματοδότησης αθροιστικά στις Παρεμβάσεις I, II και III, καθόλη τη διάρκεια της Δράσης. Ελέγχεται κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης. Σε περίπτωση οριστικής απόρριψης (δεν εκκρεμεί διαδικασία ένστασης) μιας Αίτησης Χρηματοδότησης η απορριφθείσα Αίτηση δεν προσμετράται στο όριο των πέντε (5) Αιτήσεων.

Σημειώνεται ότι δεν τίθεται περιορισμός στον αριθμό των προτάσεων στις οποίες συμμετέχει ένας ερευνητικός οργανισμός.

(Ενότητα 4.3)

39. Στην Πρόσκληση αναφέρεται ότι: "Κάθε αυτοτελής επιχείρηση (σε επίπεδο ΑΦΜ) μπορεί να συμμετέχει ως δυνητικός δικαιούχος σε έως πέντε (5) Αιτήσεις Χρηματοδότησης αθροιστικά ανεξαρτήτως παρέμβασης, καθ' όλη τη διάρκεια της Δράσης". Οι τυχόν συνδεδεμένες ή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις εμπίπτουν στον περιορισμό των 5 Αιτήσεων ή κάθε μία θεωρείται αυτοτελής;

Απάντηση: Κάθε επιχείρηση - δυνητικός δικαιούχος υποβάλλει έως πέντε (5) προτάσεις αυτοτελώς (σε επίπεδο ΑΦΜ). Τυχόν συνδεδεμένη ή συνεργαζόμενη θεωρείται αυτοτελής (σε επίπεδο ΑΦΜ)

Επιχείρηση Α με ΑΦΜ 000000000 δύναται να υποβάλει έως πέντε (5) προτάσεις αυτοτελώς ως ΑΦΜ 000000000.

Επιχείρηση Β (συνδεδεμένη της Α) με ΑΦΜ 888888888 δύναται να υποβάλει έως πέντε (5) προτάσεις αυτοτελώς ως ΑΦΜ 888888888.κ.ο.κ.

40. Στο πλαίσιο της παρούσας δράσης μπορεί να θεωρούνται ως ξεχωριστοί ερευνητικοί οργανισμοί τα διαφορετικά Τμήματα Σχολής του ίδιου ΑΕΙ ή Ινστιτούτα του ίδιου Ερευνητικού Κέντρου;

Απάντηση: Όχι.

Στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης, κάθε ερευνητικός οργανισμός συμμετέχει ως ενιαία οντότητα, δηλαδή σε επίπεδο ΑΦΜ και εκπροσωπείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (ΕΛΚΕ), για όσους φορείς διαθέτουν ΕΛΚΕ. Σε περίπτωση που σε ένα έργο συμμετέχουν διαφορετικά Τμήματα Σχολής του ίδιου ΑΕΙ (Πανεπιστήμια) ή διαφορετικά Ινστιτούτα του ίδιου Ερευνητικού Κέντρου ή διαφορετικοί Τομείς του ίδιου ΑΕΙ ή διαφορετικά Εργαστήρια του ίδιου ΑΕΙ ή Ινστιτούτου, ως ερευνητικός οργανισμός-εταίρος

θα δηλώνεται στο ΟΠΣΚΕ το αντίστοιχο Πανεπιστήμιο ή Ερευνητικό Κέντρο με ενιαίο προϋπολογισμό υπολογιζόμενο σε επίπεδο ερευνητικού οργανισμού και με ένα τόπο υλοποίησης.

(Ενότητα 4.1)

41. Επιτρέπεται η συμμετοχή Ερευνητικού Οργανισμού εκτός Ελλάδος;

Απάντηση: Όχι. Οι Ερευνητικοί Οργανισμοί - δυνητικοί δικαιούχοι θα πρέπει να λειτουργούν νομίμως στην Ελλάδα.

(Ενότητα 4.1)

42. Μπορεί σε ένα συνεργατικό έργο της Παρέμβασης II το δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας που προκύπτει από το έργο να παραχωρηθεί από τους Ερευνητικούς Οργανισμούς στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις;

Απάντηση: Στις περιπτώσεις συνεργασίας δεν πρέπει να χορηγείται, έμμεση κρατική ενίσχυση στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις μέσω των Ερευνητικών Φορέων λόγω των ευνοϊκών όρων της συνεργασίας. Πιο συγκεκριμένα θα πρέπει να τηρούνται οι εξής προϋποθέσεις:

α) οι συμμετέχουσες επιχειρήσεις φέρουν το βάρος του κόστους ολόκληρου του έργου ή
β) τα αποτελέσματα της συνεργασίας που δεν δημιουργούν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας δύνανται να διαδοθούν ευρέως και οποιοδήποτε δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας προκύπτει από τις δραστηριότητες των Ερευνητικών Φορέων χορηγείται πλήρως στους φορείς αυτούς ή

γ) οποιοδήποτε δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας προκύπτει από το έργο, καθώς και τα σχετικά δικαιώματα πρόσβασης, χορηγούνται στους διάφορους συνεργαζόμενους εταίρους κατά τρόπον ώστε να αντανακλώνται επαρκώς οι αντίστοιχες δέσμες εργασιών, οι συμμετοχές και τα αντίστοιχα συμφέροντά τους ή

δ) οι Ερευνητικοί Φορείς τυγχάνουν αποζημίωσης ισοδύναμης της τιμής της αγοράς για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας που προκύπτουν από τις δραστηριότητές τους και ανατίθενται στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις ή για τα οποία χορηγούνται δικαιώματα πρόσβασης στις συμμετέχουσες επιχειρήσεις. Το απόλυτο ποσό της αξίας οποιασδήποτε συμμετοχής, τόσο οικονομικής όσο και μη οικονομικής, των συμμετεχουσών επιχειρήσεων στις δαπάνες των δραστηριοτήτων των ερευνητικών οργανισμών ή των ερευνητικών υποδομών που προκύπτει από τα σχετικά δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας μπορεί να αφαιρεθεί από την αποζημίωση αυτή.

(Ενότητα 7.2)

43. Ποιος είναι ο μέγιστος αιτούμενος Προϋπολογισμός ανά επιχείρηση - δυνητικό δικαιούχο σε μία Αίτηση Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Ο αιτούμενος προϋπολογισμός μιας επιχείρησης - δυνητικού δικαιούχου σε μία αίτηση χρηματοδότησης, δεν δύναται να υπερβαίνει τα τρία πέμπτα (60%) του υψηλότερου κύκλου εργασιών που επετεύχθη σε μία από τις τρεις (ή λιγότερες εφόσον η επιχείρηση δεν διαθέτει τρεις) διαχειριστικές περιόδους, του έτους που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

Ελέγχεται κατά την υποβολή σε επίπεδο ΑΦΜ της αιτούσας επιχείρησης.

Του ανωτέρω ορίου εξαιρούνται οι αιτήσεις χρηματοδότησης της Παρέμβασης IV: Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις».

(Ενότητα 4.4)

**44. Ποιο είναι το ελάχιστο ποσό συμμετοχής επιχειρήσεων στον προϋπολογισμό έργου;
Υπάρχει περιορισμός στην κατανομή του Π/Υ μεταξύ των εταιρών;**

Απάντηση: Οι επιχειρήσεις συμμετέχουν υποχρεωτικά σε ποσοστό τουλάχιστον 30% στον προϋπολογισμό του έργου. Ο όρος ελέγχεται συνολικά (σωρευτικά) για όλες τις επιχειρήσεις και τους λοιπούς φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις του συνεργατικού έργου. Ομοίως ελέγχεται για τους ερευνητικούς οργανισμούς σωρευτικά, για όλους τους ερευνητικούς οργανισμούς και για τους λοιπούς φορείς που αντιμετωπίζονται ως Ερευνητικοί Οργανισμοί του συνεργατικού σχήματος.

Κατά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης ο συνολικός αιτούμενος προϋπολογισμός των επιχειρήσεων - δυνητικών δικαιούχων σε μία αίτηση χρηματοδότησης πρέπει να είναι μεγαλύτερος ή ίσος με 30% του συνολικού αιτούμενου προϋπολογισμού της αίτησης χρηματοδότησης.

Κατά την αξιολόγηση και πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης του έργου ο συνολικός εγκεκριμένος προϋπολογισμός των επιχειρήσεων - δυνητικών δικαιούχων σε μία αίτηση χρηματοδότησης πρέπει επίσης να είναι μεγαλύτερος ή ίσος με 30% του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού της αίτησης χρηματοδότησης. Τυχόν περικοπές προϋπολογισμού μπορεί να οδηγήσουν σε αλλαγή του ποσοστού συμμετοχής των συμμετεχόντων φορέων. Εάν μετά την ανωτέρω περικοπή ο συνολικός προϋπολογισμός των επιχειρήσεων δεν είναι μεγαλύτερος ή ίσος με 30% του συνολικού προϋπολογισμού του έργου, τότε γίνεται από την επιτροπή αξιολόγησης αναλογική περικοπή στους ερευνητικούς οργανισμούς- εταιρους ώστε να τηρείται ο όρος της πρόσκλησης για συμμετοχή των επιχειρήσεων με τουλάχιστον 30% στον προϋπολογισμό του έργου.

Κατά την ολοκλήρωση των έργων και την τελική αποπληρωμή ο συνολικός πιστοποιούμενος προϋπολογισμός των επιχειρήσεων - δικαιούχων στο έργο πρέπει να είναι μεγαλύτερος ή ίσος με 30% του συνολικού πιστοποιημένου προϋπολογισμού του έργου.

(Ενότητα 4.5)

**45. Η επιχείρηση μας έχει υψηλότερο κύκλο εργασιών 750.000€ την τελευταία τριετία.
Ποιος είναι ο μέγιστος προϋπολογισμός που μπορούμε να αιτηθούμε σε μία Αίτηση Χρηματοδότησης;**

Απάντηση: Μία επιχείρηση με κύκλο εργασιών 750.000€ (σε μία από τις 3 τελευταίες διαχειριστικές περιόδους) μπορεί να συμμετέχει σε μία Αίτηση Χρηματοδότησης με προϋπολογισμό για την επιχείρηση μέχρι 450.000€, ώστε να πληρούται ο όρος της Πρόσκλησης: *“Ο αιτούμενος προϋπολογισμός μιας επιχείρησης - δυνητικού δικαιούχου σε μία αίτηση χρηματοδότησης, δεν δύναται να υπερβαίνει τα τρία πέμπτα (60%) του υψηλότερου κύκλου εργασιών που επετεύχθη σε μία από τις τρεις (ή λιγότερες εφόσον η επιχείρηση δεν διαθέτει τρεις) διαχειριστικές περιόδους, του έτους που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.”*

Σε περίπτωση που υποβάλει δύο ή περισσότερες προτάσεις (έως 5) μπορεί να αιτηθεί προϋπολογισμό μέχρι 450.000€ σε κάθε πρόταση.

Για αιτήσεις χρηματοδότησης της Παρέμβασης IV: Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις, η επιχείρηση μπορεί να αιτηθεί μέγιστο προϋπολογισμό ίσο με τον προϋπολογισμό της στην εγκριμένη πρόταση από το Horizon Europe.

(Ενότητα 4.4)

46. Η επιχείρησή μας επιθυμεί να υποβάλλει ερευνητική πρόταση, ως μεμονωμένη ΜΜΕ, προϋπολογισμού 300.000€ στην Παρέμβαση Ι. Ποιος είναι ο κύκλος εργασιών που πρέπει να έχει η επιχείρηση;

Απάντηση: Η επιχείρηση πρέπει να έχει κύκλο εργασιών τουλάχιστον 500.000€ σε μία από τις 3 τελευταίες διαχειριστικές περιόδους, ώστε να πληρούται ο όρος της Πρόσκλησης: “Ο αιτούμενος προϋπολογισμός μιας επιχείρησης - δυνητικού δικαιούχου σε μία αίτηση χρηματοδότησης, δεν δύναται να υπερβαίνει τα τρία πέμπτα (60%) του υψηλότερου κύκλου εργασιών που επετεύχθη σε μία από τις τρεις (ή λιγότερες εφόσον η επιχείρηση δεν διαθέτει τρεις) διαχειριστικές περιόδους, του έτους που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.”

(Ενότητα 4.4)

47. Προτιθέμεθα να υποβάλλουμε πρόταση συνεργατικού έργου στην Παρέμβαση ΙΙ, προϋπολογισμού 1.000.000€. Συμμετέχουν στην πρόταση ένας Ερευνητικός Οργανισμός με προϋπολογισμό 580.000€ και μία Μικρομεσαία επιχείρηση με προϋπολογισμό 420.000€. Ποιος είναι ο κύκλος εργασιών που πρέπει να έχει η επιχείρηση; Με αυτούς τους προϋπολογισμούς στο σύνολο και ανά εταίρο στην σύμπραξη μπορείτε να επιβεβαιώσετε ότι τηρείται ο όρος της Πρόσκλησης για ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής επιχειρήσεων στον προϋπολογισμό έργου;

Απάντηση: Η επιχείρηση πρέπει να έχει κύκλο εργασιών τουλάχιστον 700.000€ σε μία από τις 3 τελευταίες διαχειριστικές περιόδους, ώστε να πληρούται ο όρος της Πρόσκλησης: “Ο αιτούμενος προϋπολογισμός μιας επιχείρησης - δυνητικού δικαιούχου σε μία αίτηση χρηματοδότησης, δεν δύναται να υπερβαίνει τα τρία πέμπτα (60%) του υψηλότερου κύκλου εργασιών που επετεύχθη σε μία από τις τρεις (ή λιγότερες εφόσον η επιχείρηση δεν διαθέτει τρεις) διαχειριστικές περιόδους, του έτους που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.” Όπως αποτυπώνεται η κατανομή προϋπολογισμού ανά εταίρο στο ερώτημά σας, φαίνεται ότι τηρείται ο όρος της Πρόσκλησης: “Οι επιχειρήσεις συμμετέχουν υποχρεωτικά σε ποσοστό τουλάχιστον 30% στον προϋπολογισμό του έργου.”

(Ενότητα 4.4, Ενότητα 4.5)

48. Η επιχείρησή μας επιθυμεί να υποβάλλει ερευνητική πρόταση προϋπολογισμού 1.500.000€ στην Παρέμβαση ΙΙΙ. Ποιος είναι ο κύκλος εργασιών που πρέπει να έχει η επιχείρηση;

Απάντηση: Η επιχείρηση πρέπει να έχει κύκλο εργασιών τουλάχιστον 2.500.000€ σε μία από τις 3 τελευταίες διαχειριστικές περιόδους, ώστε να πληρούται ο όρος της Πρόσκλησης: “Ο αιτούμενος προϋπολογισμός μιας επιχείρησης - δυνητικού δικαιούχου σε μία αίτηση χρηματοδότησης, δεν δύναται να υπερβαίνει τα τρία πέμπτα (60%) του υψηλότερου κύκλου εργασιών που επετεύχθη σε μία από τις τρεις (ή λιγότερες εφόσον η επιχείρηση δεν διαθέτει τρεις) διαχειριστικές περιόδους, του έτους που προηγείται της υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.”

(Ενότητα 4.4)

49. Τι συμβαίνει στην περίπτωση που η ΕΥΔΕ ΕΚ κατά τον έλεγχο τήρησης τυπικών προϋποθέσεων διαπιστώσει ότι στην πρόταση έχει δηλωθεί λάθος το είδος φορέα (π.χ. ένας Ερευνητικός Οργανισμός έχει δηλωθεί εκ παραδρομής ότι στην πρόταση

**συμμετέχει ως «λοιπός φορέας που αντιμετωπίζεται ως Ερευνητικός Οργανισμός»);
Μπορεί να το αλλάξει;**

Απάντηση: Όχι, απορρίπτεται η πρόταση.

Σύμφωνα με την Πρόσκληση της Δράσης, σε περίπτωση που ένας φορέας υποβάλλει Αίτηση Χρηματοδότησης ως Ερευνητικός Οργανισμός ή Λοιπός Φορέας που αντιμετωπίζεται ως Ερευνητικός Οργανισμός χωρίς να ικανοποιεί το σύνολο των προϋποθέσεων (οι οποίες αναφέρονται σε ερωτήσεις και απαντήσεις ανωτέρω), τότε η Αίτηση απορρίπτεται χωρίς να διερευνάται αυτεπαγγέλτως η δυνατότητα υπαγωγής της Αίτησης σε διαφορετική κατηγορία δικαιούχων, είτε χαμηλότερης είτε της ίδιας έντασης ενίσχυσης.
(Ενότητα 4.1)

50. Είμαστε ΙΚΕ με έδρα στην Αθήνα. Μπορούμε να υποβάλλουμε αίτηση, δηλώνοντας διαφορετικό τόπο υλοποίησης (π.χ. Λάρισα), και εφόσον η αίτησή μας εγκριθεί να ανοίξουμε τότε υποκατάστημα στην δηλούμενη περιφέρεια υλοποίησης;

Απάντηση: Όχι, οι ελληνικές επιχειρήσεις πρέπει ήδη από τον χρόνο υποβολής της αίτησης να διαθέτουν έδρα ή υποκατάστημα στην περιφέρεια που χωροθετείται η ενίσχυση και δηλώνεται ως τόπος υλοποίησης. Η δυνατότητα για μεταγενέστερη δημιουργία υποκαταστήματος, αφορά εξαιρετικά και μόνον αλλοδαπές επιχειρήσεις (κάτοχους ΤΙΝ / VAT Number) με έδρα σε Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες κατά την υποβολή δεν δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και δεν διαθέτουν ήδη ορισμένο υποκατάστημα στην Ελλάδα.

51. Μπορώ να υποβάλω ξανά πρόταση που απορρίφθηκε σε Πρόκληση της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου ή άλλης Δράσης;

Απάντηση: Ναι, εφόσον έχει εκδοθεί σχετική απόφαση απόρριψης και δεν εκκρεμεί διαδικασία ένστασης. (Συνιστάται, η σχετική απόφαση να αναφερθεί ως σχόλιο/ παρατήρηση στο πεδίο της σχετικής ερώτησης στην Αίτηση Χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ)
(Ενότητα 5)

52. Έχω καταθέσει την ερευνητική πρόταση σε άλλο πρόγραμμα και αναμένω αποτελέσματα, μπορώ να την υποβάλω στη δράση «Ερευνώ-Καινοτομώ»;

Απάντηση: Όχι, δεν επιτρέπεται. Είναι τυπική προϋπόθεση συμμετοχής ότι το έργο δεν έχει υποβληθεί για ένταξη και δεν θα υποβληθεί σε άλλο πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από εθνικούς ή ενωσιακούς πόρους πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης/απόρριψης της Αίτησης Χρηματοδότησης.
(Ενότητα 5)

53. Υπάρχει ανώτατο όριο για το μέσο ποσοστό χρηματοδότησης ενός έργου (συνολική δημόσια δαπάνη προς το συνολικό προϋπολογισμό του έργου) στα έργα της Παρέμβασης II: Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς;

Απάντηση: Δεν υπάρχει σχετικός περιορισμός. Υπάρχει μόνο η υποχρέωση οι επιχειρήσεις να συμμετέχουν σε ποσοστό τουλάχιστον 30% στον προϋπολογισμό του έργου.
(Ενότητα 4.5)

54. Δυο θυγατρικές του ίδιου ομίλου δύναται να αποτελούν διακριτούς δυνητικούς δικαιούχους στην Παρέμβαση II με έναν ερευνητικό οργανισμό; Μπορούν ή θα πρέπει να συμμετέχει ο όμιλος;

Απάντηση: Δεν υπάρχει σχετικός περιορισμός στη συμμετοχή συνδεδεμένων επιχειρήσεων σε συνεργατικά έργα. Κάθε επιχείρηση - δυνητικός δικαιούχος συμμετέχει αυτοτελώς (σε επίπεδο ΑΦΜ).

55. Ποιες είναι οι προϋποθέσεις για επιχείρηση που συμμετέχει στην Παρέμβαση II ώστε να δικαιούται την προσαυξημένη ένταση ενίσχυσης;

Απάντηση: Παρέμβαση II: Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς
Η προσαυξημένη ένταση της ενίσχυσης για τη βιομηχανική έρευνα και την πειραματική ανάπτυξη ισχύει, εάν πληρούνται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

i) το έργο προβλέπει πραγματική συνεργασία μεταξύ μιας επιχείρησης και ενός ή περισσοτέρων οργανισμών έρευνας και διάδοσης γνώσεων, οι οποίοι φέρουν τουλάχιστον το 10% των επιλέξιμων δαπανών και έχουν δικαίωμα να δημοσιεύουν τα αποτελέσματα των ερευνών τους

ii) τα αποτελέσματα του έργου διαδίδονται ευρέως μέσω συνεδρίων, δημοσιεύσεων, αποθετηρίων ελεύθερης πρόσβασης ή μέσω δωρεάν λογισμικού ή λογισμικού ανοικτής πηγής.

(Ενότητα 7.2)

56. Δύναται εταιρεία συμβούλων να συμμετέχει στη σύμπραξη ως ΜΜΕ με αποκλειστική δραστηριότητα και συμμετοχή στο έργο ως προς τη διαχείριση, την παρακολούθηση και τον συντονισμό του Έργου;

Απάντηση: Προβλέπεται η συμμετοχή μόνο εταιρών που συμβάλλουν στις κύριες δραστηριότητες του έργου (core activities) και εφόσον τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα συμμετοχής καθενός εξ' αυτών.

Αμοιβές για τη διαχείριση των έργων καθώς και αμοιβές για διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη, αμοιβές για λογιστική και νομική παρακολούθηση δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες.

Στο Κριτήριο Γ: Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της υλοποίησης (Quality and efficiency of the implementation) αναφέρεται μεταξύ άλλων: Συμπληρωματικότητα των εταιρών και συμμετοχή μόνο εταιρών που συμβάλλουν στις κύριες δραστηριότητες του έργου (core activities) και εφόσον τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα συμμετοχής καθενός εξ' αυτών.

(Ενότητα 9.2, Ενότητα 9.3 και ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΧΙ_ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ)

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ/ΕΝΤΑΞΗΣ - ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

57. Πότε θα πρέπει να υποβληθούν τα δικαιολογητικά ένταξης;

Απάντηση: Οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν με την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης να υποβάλουν ταυτόχρονα στο ΟΠΣΚΕ και όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά – κατά περίπτωση – για την συμμετοχή/ ένταξη στη Δράση (Παράρτημα II – ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ)

(Ενότητα 8.2)

58. Τα δικαιολογητικά ένταξης που αναφέρονται στο Παράρτημα II και τα επισυναπτόμενα έγγραφα που αναφέρονται στο Παράρτημα I μπορούν να προσκομιστούν στα αγγλικά;

Απάντηση: Όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά κατατίθενται στην ελληνική γλώσσα. Για ξενόγλωσσα έγγραφα, θα πρέπει να προσκομιστούν τα πρωτότυπα καθώς και επίσημη μετάφρασή τους είτε από την αρμόδια κατά νόμο αρχή του Υπουργείου Εξωτερικών ή την Πρεσβεία ή το Προξενείο της ξένης χώρας στην Ελλάδα ή από δικηγόρο.
(Παράρτημα II – ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ)

59. Τι συμβαίνει αν σχετικά με τα υποβληθέντα στο ΟΠΣΚΕ δικαιολογητικά ένταξης διαπιστωθούν κάποιες ελλείψεις ή απαιτούνται σχετικές διευκρινίσεις;

Απάντηση: Δεν προβλέπεται η αναζήτηση τυχόν ελλειπόντων δικαιολογητικών ένταξης ή διευκρινίσεων. Ως εκ τούτου οποιαδήποτε έλλειψη δικαιολογητικού που δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλούς συμπεράσματος για την τήρηση των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής στη Δράση, χαρακτηρίζεται ως ουσιώδης και δύναται να καταστήσει την αίτηση ως απορριπτέα.

Ο έλεγχος πληρότητας των υποβαλλόμενων αιτήσεων διενεργείται μέσω του ΟΠΣΚΕ. Οι Αιτήσεις Χρηματοδότησης που δεν έχουν όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά συμμετοχής ή δεν πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής κατατάσσονται στον Πίνακα απορριφθεισών αιτήσεων, χωρίς δυνατότητα θεραπείας με μεταγενέστερη προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων.

(Ενότητα 8.4)

60. Ποια είναι η διαδικασία αξιολόγησης;

Απάντηση: Η αξιολόγηση θα είναι άμεση (FiFo) στην Παρέμβαση III «Αξιοποίηση Ερευνητικών Αποτελεσμάτων» και με βάση τη σειρά υποβολής των προτάσεων και έως την εξάντληση του διαθέσιμου προϋπολογισμού. Το ίδιο ισχύει και στις προτάσεις έργων με Σφραγίδα Αριστείας (Παρέμβαση IV). Η αξιολόγηση θα είναι συγκριτική στην Παρέμβαση I «Έρευνα και Ανάπτυξη από Επιχειρήσεις» και στην Παρέμβαση II «Συμπράξεις Επιχειρήσεων με Ερευνητικούς Οργανισμούς».

Η αξιολόγηση διενεργείται ηλεκτρονικά. Όλο το σχετικό υλικό είναι στη διάθεση των αξιολογητών για τις ανάγκες της αξιολογικής διαδικασίας.

Σημειώνεται ότι κατά τον έλεγχο και την αξιολόγηση των έργων διενεργούνται διασταυρώσεις δεδομένων, ώστε να επαληθεύεται η ακρίβεια των δηλωθέντων στοιχείων προς διασφάλιση του ενωσιακού προϋπολογισμού.

Αξιολόγηση από Επιτροπή

Εφόσον ολοκληρωθεί ο Έλεγχος Πληρότητας Στοιχείων και Επιλεξιμότητας των προτάσεων εκκινεί για το σύνολό τους, η αξιολόγηση από Επιτροπές Αξιολόγησης ανά Παρέμβαση και ανά Τομέα Προτεραιότητας της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης 2021-2027. Κάθε επιτροπή αποτελείται από τρία (3) έως πέντε (5) μέλη που προέρχονται από το Μητρώο Πιστοποιημένων Αξιολογητών.

Η Επιτροπή Αξιολόγησης των προτάσεων εξετάζει κάθε αίτηση χρηματοδότησης μέσω του ΟΠΣΚΕ βάσει τυποποιημένου Εντύπου Αξιολόγησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Πρόσκληση. Συγκεκριμένα:

α) κρίνει εάν το αντικείμενο του προτεινόμενου έργου βρίσκεται σε πλήρη ευθυγράμμιση με τις προτεραιότητες της Εθνικής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ), όπως αποτυπώνονται στο Παράρτημα ΙΙΙ της παρούσας Πρόσκλησης και

β) βαθμολογεί κάθε Αίτηση Χρηματοδότησης, συμβατή με το θεματικό τομέα, ως προς τα κριτήρια αξιολόγησης, τεκμηριώνοντας επαρκώς την βαθμολογία σε κάθε επιμέρους κριτήριο για τις προτάσεις των Παρεμβάσεων Ι, ΙΙ και ΙΙΙ ή

κρίνει εάν υπάρχει ταυτότητα ως προς τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της εγκεκριμένης πρότασης (από το Πρόγραμμα Horizon Europe) με την Αίτηση Χρηματοδότησης που υποβλήθηκε στο ΟΠΣΚΕ όπως προϋπολογισμό, φυσικό αντικείμενο, ενότητες εργασίας και παραδοτέα για τις προτάσεις της Παρέμβασης ΙV.

Η επιτροπή δύναται να προβεί σε περικοπή του προϋπολογισμού του έργου μετά από σχετική τεκμηρίωση. Το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της αίτησης με τη σχετική τεκμηρίωση αποτυπώνεται στο παραγόμενο από το ΟΠΣΚΕ Έντυπο Αξιολόγησης (Αναλυτική αναφορά στην Ενότητα 9. ΚΡΙΤΗΡΙΑ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ)

61. Ποια είναι τα κριτήρια αξιολόγησης για τις Αιτήσεις Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Τα κριτήρια αξιολόγησης είναι τα εξής τρία (3):

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Α. Επιστημονική και τεχνική αρτιότητα (Excellence)

- Σαφήνεια και συνάφεια των στόχων του έργου, σε ποιο βαθμό το έργο είναι φιλόδοξο και στην αιχμή της τεχνολογίας.
- Αξιοπιστία και καταλληλότητα της προτεινόμενης ερευνητικής προσέγγισης, ορθότητα των επιστημονικών αρχών και διεπιστημονικότητα. Συνεκτίμηση της διάστασης του Φύλου στο πλαίσιο του περιεχόμενου της έρευνας και καινοτομίας του έργου, ο βαθμός ενσωμάτωσης πρακτικών για την Ανοιχτή επιστήμη συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής και διαχείρισης δεδομένων και της ενεργού συμμετοχής των πολιτών, όπου ενδείκνυται.

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Β. Αποτελέσματα και Επιπτώσεις (Impact)

Το κριτήριο Β αναλύεται σε δύο (2) υποκριτήρια:

B1 Υποκριτήριο: Αναμενόμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις

- Αξιοπιστία των ερευνητικών οδών και των προσεγγίσεων ώστε να επιτευχθούν τα αναμενόμενα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις της Δράσης και ο βαθμός και η βαρύτητα της συμβολής του έργου στην επίτευξη αυτών.
- Καταλληλότητα και ποιότητα των μέτρων για τη μεγιστοποίηση των αναμενόμενων αποτελεσμάτων και επιπτώσεων, όπως αυτά ορίζονται στο σχέδιο αξιοποίησης και διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου συμπεριλαμβανομένων των δράσεων επικοινωνίας και δημοσιότητας.

B2 Υποκριτήριο: Αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας ως αποτέλεσμα του έργου

- Η δέσμευση στην Αίτηση Χρηματοδότησης ότι το έργο θα οδηγήσει σε τουλάχιστον μία (1) αίτηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο ή διεθνές επίπεδο (Patent Cooperation Treaty - PCT) επιβεβαιώνει το καινοτομικό αποτέλεσμα του έργου και τη δυνατότητα αξιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων του έργου.

ΚΡΙΤΗΡΙΟ Γ. Ποιότητα και αποτελεσματικότητα της υλοποίησης (Quality and efficiency of the implementation)

Το κριτήριο Γ αναλύεται σε δύο (2) υποκριτήρια:

Γ1 Υποκριτήριο: Αποτελεσματικότητα σχεδίου υλοποίησης και ικανότητα συμμετεχόντων

- Ποιότητα, συνεκτικότητα και αποτελεσματικότητα του σχεδίου υλοποίησης (work plan), εκτίμηση κινδύνων, καταλληλότητα της ανθρωποπροσπάθειας που κατανέμεται στις ενότητες εργασίας (work packages) και της διαχείρισης των πόρων του έργου συνολικά.
- Ικανότητα, επιστημονική και τεχνική επάρκεια, και ρόλος του κάθε συμμετέχοντα /εταίρου καθώς και βαθμός στον οποίο η ομάδα έργου και το συνεργατικό σχήμα στο σύνολό του, διαθέτει την απαραίτητη τεχνογνωσία και εμπειρία για την εκτέλεση του έργου.

Γ2 Υποκριτήριο: Κατοχή διπλώματος ευρεσιτεχνίας

- Η κατοχή διπλώματος/των ευρεσιτεχνίας την τελευταία πενταετία σε ευρωπαϊκό επίπεδο ή διεθνές επίπεδο (Patent Cooperation Treaty - PCT) από συμμετέχουσα επιχείρηση ή συμμετέχουσες επιχειρήσεις στην Αίτηση Χρηματοδότησης επιβεβαιώνει τη ικανότητα του ετέρου/των ετέρων να εκτελέσουν επιτυχώς ερευνητικά έργα.

Αναλυτική αναφορά για κάθε Παρέμβαση γίνεται στην Ενότητα 9.

62. Στην Παρέμβαση IV «Σφραγίδα Αριστείας για επιχειρήσεις» γίνεται αξιολόγηση; τι εξετάζει η Επιτροπή Αξιολόγησης;

Απάντηση: Ναι, γίνεται αξιολόγηση.

Η αξιολόγηση δεν θα αφορά στο επιστημονικό αντικείμενο της πρότασης και θα περιοριστεί στον έλεγχο πλήρωσης των λοιπών προϋποθέσεων συμμετοχής στη Δράση.

Ειδικότερα, η Επιτροπή Αξιολόγησης των προτάσεων της Παρέμβασης IV, συντάσσει για κάθε Πρόταση Ειδικό Φύλλο Αξιολόγησης, όπου:

- κρίνει εάν το αντικείμενο του προτεινόμενου έργου είναι συμβατό με το θεματικό τομέα που έχει δηλωθεί στην Αίτηση Χρηματοδότησης και βρίσκεται σε πλήρη ευθυγράμμιση με τις προτεραιότητες της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΕΣΕΕ), όπως αποτυπώνονται στο σχετικό Παράρτημα της πρόσκλησης.
- κρίνει εάν υπάρχει ταυτότητα ως προς τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της εγκεκριμένης πρότασης (από το Πρόγραμμα Horizon Europe) με την Αίτηση Χρηματοδότησης που υποβλήθηκε στο ΟΠΣΚΕ όπως προϋπολογισμό, φυσικό αντικείμενο, ενότητες εργασίας και παραδοτέα.

Οι προτάσεις που δεν εμπίπτουν στο δηλωθέντα θεματικό τομέα ή δεν εμφανίζουν ταυτότητα ως προς τα ουσιώδη χαρακτηριστικά της εγκεκριμένης (από το Πρόγραμμα Ορίζοντα Ευρώπη) πρότασης, κατά την ως άνω κρίση της Επιτροπής Αξιολόγησης της Παρέμβασης IV, δεν προτείνονται προς χρηματοδότηση.

(Ενότητα 9.5)

63. Στην Ενότητα 9 (ΚΡΙΤΗΡΙΑ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ) για το ΚΡΙΤΗΡΙΟ Α. Επιστημονική και τεχνική αρτιότητα (Excellence) αναφέρεται, μεταξύ άλλων: “... Συνεκτίμηση της διάστασης του Φύλλου στο πλαίσιο του περιεχόμενου της έρευνας και καινοτομίας του έργου, ο βαθμός ενσωμάτωσης πρακτικών για την Ανοιχτή επιστήμη συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής και διαχείρισης δεδομένων και της ενεργού συμμετοχής των πολιτών, όπου ενδείκνυται.” Τι σημαίνει “ανοιχτή επιστήμη”;

Απάντηση: Η δράση Ερευνώ – Καινοτομώ επιχειρεί να εναρμονισθεί με τις αρχές του Ορίζοντα Ευρώπη, του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας για την περίοδο 2021-2027, όπου η άσκηση πρακτικών “ανοιχτής επιστήμης” αποτελούν κριτήριο αξιολόγησης.

Η ανοικτή επιστήμη συνίσταται στην ανταλλαγή γνώσεων, δεδομένων και εργαλείων όσο το δυνατόν νωρίτερα κατά τη διαδικασία έρευνας και καινοτομίας (Ε&Κ), σε ανοικτή συνεργασία με όλους τους σχετικούς παράγοντες γνώσης, συμπεριλαμβανομένων της ακαδημαϊκής κοινότητας, της βιομηχανίας, των δημόσιων αρχών, των τελικών χρηστών, των πολιτών και της κοινωνίας εν γένει. Η ανοικτή επιστήμη έχει τη δυνατότητα να αυξήσει την ποιότητα, την αποδοτικότητα και τον αντίκτυπο της Ε&Κ, να οδηγήσει στην απόκτηση μεγαλύτερης ικανότητας ανταπόκρισης στις κοινωνικές προκλήσεις και να ενισχύσει την εμπιστοσύνη της κοινωνίας στο επιστημονικό σύστημα.

Ποιες είναι οι πρακτικές ανοικτής επιστήμης;

- Ανοικτή πρόσβαση σε αποτελέσματα της έρευνας, όπως δημοσιεύσεις, δεδομένα, λογισμικό, μοντέλα, αλγόριθμους και ροές εργασιών
- Έγκαιρη και ανοικτή ανταλλαγή έρευνας, για παράδειγμα, με προ-εγγραφή, καταχωρισμένες εκθέσεις, αντίτυπα που δίνονται πριν από τη δημοσίευση και πληθοπορισμό λύσεων σε ένα συγκεκριμένο πρόβλημα
- Χρήση ανοικτών ερευνητικών υποδομών για την ανταλλαγή γνώσεων και δεδομένων
- Συμμετοχή σε ανοικτή αξιολόγηση peer review
- Μέτρα για τη διασφάλιση της αναπαραγωγιμότητας των αποτελεσμάτων και
- Ανοικτή συνεργασία μεταξύ επιστημονικών παραγόντων, καθώς και με άλλους παράγοντες γνώσης, με τη συμμετοχή για παράδειγμα των πολιτών, της κοινωνίας

Μια Δράση “Ανοικτής Επιστήμης” ενθαρρύνει καινοτόμες ερευνητικές πρακτικές ούτως ώστε τα αποτελέσματα της έρευνας να είναι έγκαιρα, χρήσιμα, διαφανή και αναπαραγώγιμα και τα δεδομένα να είναι ευρέσιμα, προσβάσιμα, διαλειτουργικά και επαναχρησιμοποιήσιμα (FAIR), να είναι «ανοικτά στο μέτρο του δυνατού και κλειστά στο μέτρο του αναγκαίου», διαφυλάσσοντας τα έννομα συμφέροντα ή τους νόμιμους περιορισμούς. Ωστόσο, θα έχουν πρόσβαση σε αποτελέσματα της έρευνας και τρίτα μέρη, ώστε να είναι σε θέση να επαληθεύουν ή να επικυρώνουν δημοσιεύσεις.

64. Στην Ενότητα 9 (ΚΡΙΤΗΡΙΑ & ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - ΕΓΚΡΙΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ) για το ΚΡΙΤΗΡΙΟ Α. Επιστημονική και τεχνική αρτιότητα (Excellence) αναφέρεται, μεταξύ άλλων: Αξιοπιστία και καταλληλότητα της προτεινόμενης ερευνητικής προσέγγισης, ορθότητα των επιστημονικών αρχών και διεπιστημονικότητα. Συνεκτίμηση της διάστασης του Φύλου στο πλαίσιο του περιεχόμενου της έρευνας και καινοτομίας του έργου, ο βαθμός ενσωμάτωσης πρακτικών για την Ανοικτή επιστήμη συμπεριλαμβανομένης της ανταλλαγής και διαχείρισης δεδομένων και της ενεργού συμμετοχής των πολιτών, όπου ενδείκνυται. Τι σημαίνει “διάσταση φύλου”;

Απάντηση: Η δράση Ερευνώ – Καινοτομώ επιχειρεί να εναρμονισθεί με τις πολιτικές προτεραιότητες Έρευνας και Καινοτομίας του Ορίζοντα Ευρώπη, του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη χρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας για την περίοδο 2021-2027, όπου η ισότητα των φύλων συνιστά οριζόντια αρχή.

Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου είναι ιδιαίτερα σημαντική για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, μεταξύ άλλων σε τομείς όπως η υγειονομική περίθαλψη, η τεχνητή νοημοσύνη και η ρομποτική όπου αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο, σε παγκόσμιο επίπεδο, ότι οι διαφορές μεταξύ των φύλων όσον αφορά στις ανάγκες, στις συμπεριφορές και στις στάσεις διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον σχεδιασμό της

έρευνας ή στο ερευνητικό περιεχόμενο, και άρα καθορίζουν την κοινωνική σημασία και την ποιότητα των ερευνητικών αποτελεσμάτων.

ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ ΔΑΠΑΝΩΝ

65. Ποιες δαπάνες επιχορηγούνται από τη δράση «Ερευνώ-Καινοτομώ» για τις επιχειρήσεις; Ποιες δαπάνες επιχορηγούνται από το πρόγραμμα για έναν ερευνητικό οργανισμό;

Απάντηση: Οι επιλέξιμες δαπάνες στη Δράση είναι οι δαπάνες του άρθρου 25 παράγραφος 3 του Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014, όπως ισχύει, για έργα έρευνας και ανάπτυξης και αφορούν συγκεκριμένη κατηγορία έρευνας και ανάπτυξης και είναι οι εξής:

α) Άμεσες δαπάνες για αμοιβές προσωπικού

Η επιλεξιμότητα των δαπανών για αμοιβές προσωπικού είναι σύμφωνη με το άρθρο 15 της ΥΑΕΚΕΔ και αναλύεται στο Παράρτημα XI: «ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΑΜΕΣΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ».

β) Για την κάλυψη των υπόλοιπων δαπανών του έργου χρησιμοποιείται ενιαίος συντελεστής 40% επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 56 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060 και του άρθρου 34 της ΥΑΕΚΕΔ.

Το 40% περιλαμβάνει τις υπόλοιπες κατηγορίες δαπανών που προκύπτουν από την ερευνητική δραστηριότητα. Οι δαπάνες που υπολογίζονται βάσει του ενιαίου συντελεστή 40% είναι επιλέξιμες χωρίς προσκόμιση των αντίστοιχων παραστατικών. Οι επιλέξιμες δαπάνες που καλύπτονται από τη χρήση του ενιαίου συντελεστή 40% είναι οι ακόλουθες:

α) δαπάνες απόσβεσης οργάνων και εξοπλισμού στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο·

β) δαπάνες απόσβεσης για κτίρια και γήπεδα στον βαθμό και για όσο χρόνο χρησιμοποιούνται για το έργο·

γ) δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων

δ) πρόσθετα γενικά έξοδα και λοιπές λειτουργικές δαπάνες που είναι άμεσο αποτέλεσμα του έργου.

Οι δαπάνες για τα έργα της Παρέμβασης IV: Σφραγίδα Αριστείας (Seal of Excellence) για επιχειρήσεις προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 25α του Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014 βάσει των κανόνων του Προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» καταλλήλως αναπροσαρμοσμένες προς τις ανωτέρω επιλέξιμες κατηγορίες δαπανών.

Περισσότερες διευκρινίσεις σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις που αφορούν στην επιλεξιμότητα των δαπανών της Πρόσκλησης παρατίθενται στο Παράρτημα XI: «ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΑΜΕΣΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ».

(Ενότητα 6.1, Παράρτημα XI)

66. Ποια είναι η ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών;

Απάντηση: Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης.

(Ενότητα 6.1)

67. Οι δαπάνες για τη διεξαγωγή μελέτης σκοπιμότητας είναι επιλέξιμες;

Απάντηση: Οι δαπάνες διεξαγωγής της μελέτης σκοπιμότητας που προβλέπονται στο άρθρο 25 παράγραφος 4 του Καν. (ΕΕ) αριθ. 651/2014 δεν είναι επιλέξιμες.
(Ενότητα 6.1)

68. Οι δαπάνες για απόκτηση, επικύρωση και προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας που προκύπτουν ως αποτέλεσμα του ερευνητικού έργου είναι επιλέξιμες;

Απάντηση: Οι συγκεκριμένες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες σύμφωνα με το άρθρο 25 του ΕΚ 651/2014.

Διευκρινίζεται ότι είναι επιλέξιμες οι δαπάνες/αμοιβές προσωπικού που θα ασχοληθεί με την προετοιμασία του φακέλου της αίτησης κατοχύρωσης διπλώματος ευρεσιτεχνίας. Όμως δεν είναι επιλέξιμα τα κόστη κατάθεσης της αίτησης (fees).
(Ενότητα 6.1)

ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

69. Ποια είναι η διαδικασία υποβολής Αίτησης Χρηματοδότησης; Σε ποια γλώσσα πρέπει να είναι γραμμένη η ερευνητική πρόταση;

Απάντηση: Η αίτηση χρηματοδότησης υποβάλλεται ηλεκτρονικά στην **ελληνική γλώσσα** αποκλειστικά μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων (ΟΠΣΚΕ) κάνοντας χρήση του τυποποιημένου στο ΟΠΣΚΕ Εντύπου Υποβολής Αίτησης Χρηματοδότησης (Ενδεικτικό Έντυπο στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Μέρος Α). Η τεχνική περιγραφή του προτεινόμενου έργου υποβάλλεται ως επισυναπτόμενο αρχείο σε μορφή μη επεξεργάσιμη (π.χ. pdf) ακολουθώντας τις υποδείξεις του Ενδεικτικού Έντυπου στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Μέρος Β. Αιτήσεις χρηματοδότησης στις οποίες δεν έχουν συμπληρωθεί όλα τα υποχρεωτικά προς συμπλήρωση πεδία του ΟΠΣΚΕ, δεν θα είναι δυνατό να υποβληθούν. Αναλυτική αναφορά στην Ενότητα 8.1: ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.

70. Ποιος είναι ο ρόλος του Συντονιστή ΟΠΣΚΕ του έργου;

Απάντηση: Για κάθε ερευνητική πρόταση ορίζεται ένα φυσικό πρόσωπο ως Συντονιστής ΟΠΣΚΕ του Έργου. Ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ διαχειρίζεται το σύνολο των απαιτούμενων ενεργειών του έργου από την έναρξη μέχρι και την ολοκλήρωσή του, για λογαριασμό του Δικαιούχου/των Δικαιούχων. Επίσης ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ του έργου ενημερώνεται ηλεκτρονικά για όλες τις διαδικασίες που αφορούν στην πορεία του έργου.

Ως Συντονιστής ΟΠΣΚΕ μπορεί να οριστεί μέλος της ομάδας έργου ή εξουσιοδοτημένο πρόσωπο του Δικαιούχου (π.χ. Νόμιμος Εκπρόσωπος, Λογιστής) που διαθέτει ελληνικό ΑΦΜ και είναι χρήστης του ΟΠΣΚΕ.

Η ΕΥΔΕ Έρευνας και Καινοτομίας έχει ετοιμάσει εξειδικευμένο Εγχειρίδιο ΟΠΣΚΕ για την υποβολή Αίτησης Χρηματοδότησης στη Δράση «Ερευνώ-Καινοτομώ», το οποίο είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Δράσης και στο οποίο αναλύονται οι δυνατότητες του Συντονιστή ΟΠΣΚΕ του έργου κατά την υποβολή της πρότασης.

(Ενότητα 8.1)

71. Ποιος είναι ο ρόλος του Επιστημονικού Υπεύθυνου του Έργου;

Απάντηση: Ένα μέλος της ομάδας έργου ορίζεται ως Επιστημονικός Υπεύθυνος του Έργου κατά την υποβολή της πρότασης στο ΟΠΣΚΕ. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος έχει την ευθύνη για τον συντονισμό και την επίβλεψη του έργου από επιστημονικής και τεχνικής πλευράς, την αρτιότητα της υλοποίησης του ερευνητικού σχεδίου και την τήρηση των σχετικών χρονοδιαγραμμάτων. Κατά συνέπεια, ο Επιστημονικός Υπεύθυνος απαιτείται να διαθέτει εμπειρία στην επίβλεψη και τον συντονισμό ερευνητικών έργων καθώς και εις βάθος γνώση της θεματικής περιοχής του έργου. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος είναι δυνατόν να μην ανήκει στο τακτικό προσωπικό του δυνητικού δικαιούχου και να αποτελεί εξωτερικό συνεργάτη.

(Ενότητα 8.1)

72. Ποιος είναι ο ρόλος του Συντονιστή Φορέα του Έργου;

Απάντηση: Ο Συντονιστής Φορέας του Έργου ενεργεί ως κοινός εκπρόσωπος όλων των Φορέων που συμπράττουν και αναλαμβάνει την ευθύνη για τη συνολική διαχείριση του Έργου.

(Ενότητα 8.1)

73. Μπορούν ο Επιστημονικός Υπεύθυνος και ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ του Έργου να ταυτίζονται;

Απάντηση: Μπορούν να ταυτίζονται. Δεν υπάρχει σχετικός περιορισμός.

(Ενότητα 8.1)

74. Μπορεί ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ έργου να μην προέρχεται από τον Φορέα Συντονιστή; Ομοίως, μπορεί ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του έργου να μην προέρχεται από τον Συντονιστή Φορέα; Εάν συμβαίνει αυτό, τότε ποιος είναι ο ρόλος του Συντονιστή Φορέα στο έργο;

Απάντηση: Ο Δικαιούχος πραγματοποιεί είσοδο στο ΟΠΣΚΕ με τους κωδικούς TaxisNet της επιχείρησης ή/και του ερευνητικού οργανισμού και ορίζει Συντονιστή ΟΠΣΚΕ πράξης (έργου) για τη συγκεκριμένη δράση στο Προφίλ του.

Για κάθε ερευνητική πρόταση ορίζεται ένα φυσικό πρόσωπο ως Συντονιστής ΟΠΣΚΕ του Έργου. Ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ διαχειρίζεται το σύνολο των απαιτούμενων ενεργειών του έργου από την έναρξη μέχρι και την ολοκλήρωση του, για λογαριασμό του Δικαιούχου/των Δικαιούχων. Επίσης ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ του έργου ενημερώνεται ηλεκτρονικά για όλες τις διαδικασίες που αφορούν στην πορεία του έργου.

Ως Συντονιστής ΟΠΣΚΕ μπορεί να οριστεί μέλος της ομάδας έργου ή εξουσιοδοτημένο πρόσωπο του Δικαιούχου (π.χ. Νόμιμος Εκπρόσωπος, Λογιστής) που διαθέτει ελληνικό ΑΦΜ και είναι χρήστης του ΟΠΣΚΕ.

Ένα μέλος της ομάδας έργου ορίζεται ως Επιστημονικός Υπεύθυνος του Έργου κατά την υποβολή της πρότασης στο ΟΠΣΚΕ. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος έχει την ευθύνη για τον συντονισμό και την επίβλεψη του έργου από επιστημονικής και τεχνικής πλευράς, την αρτιότητα της υλοποίησης του ερευνητικού σχεδίου και την τήρηση των σχετικών χρονοδιαγραμμάτων. Κατά συνέπεια, ο Επιστημονικός Υπεύθυνος απαιτείται να διαθέτει εμπειρία στην επίβλεψη και τον συντονισμό ερευνητικών έργων καθώς και εις βάθος γνώση

της θεματικής περιοχής του έργου. Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος είναι δυνατόν να μην ανήκει στο τακτικό προσωπικό του δυνητικού δικαιούχου και να αποτελεί εξωτερικό συνεργάτη.

Επίσης δηλώνεται στο ΟΠΣΚΕ ο Συντονιστής Φορέας του Έργου, ο οποίος ενεργεί ως κοινός εκπρόσωπος όλων των Φορέων που συμπράττουν και αναλαμβάνει την ευθύνη για τη συνολική διαχείριση του Έργου.

Η ΕΥΔΕ Έρευνας και Καινοτομίας έχει ετοιμάσει εξειδικευμένο Εγχειρίδιο ΟΠΣΚΕ για την υποβολή Αίτησης Χρηματοδότησης στη Δράση «Ερευνώ-Καινοτομώ», το οποίο είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα της Δράσης.

(Ενότητα 8.1)

75. Η απόφαση ορισμού του Συντονιστή ΟΠΣΚΕ του έργου, μπορεί να εκδοθεί μετά την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Στην περίπτωση συνεργατικού έργου η απόφαση ορισμού του Συντονιστή ΟΠΣΚΕ του έργου περιλαμβάνεται στο ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ, το οποίο αναρτάται στο ΟΠΣΚΕ ταυτόχρονα με την υποβολή της Αίτησης Χρηματοδότησης.

Στο υπόδειγμα του συμφωνητικού συνεργασίας και συγκεκριμένα στο άρθρο 4 προβλέπεται ο ορισμός του Συντονιστή ΟΠΣΚΕ του Έργου:

“4.2. Τα Μέλη της Σύμπραξης ορίζουν ένα φυσικό πρόσωπο ως Συντονιστή ΟΠΣΚΕ του Έργου. Συντονιστής ΟΠΣΚΕ του Έργου ορίζεται ο Ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ διαχειρίζεται το σύνολο των απαιτούμενων ενεργειών του έργου από την έναρξη μέχρι και την ολοκλήρωσή του, για λογαριασμό του Δικαιούχου/των Δικαιούχων. Συγκεκριμένα, ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ του έργου είναι υπεύθυνος για την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης, των αιτημάτων επαλήθευσης – πιστοποίησης, καταβολής επιχορήγησης, αιτήματος τροποποίησης μείζονος σημασίας καθώς και τυχόν αιτήματος αντικατάστασης δικαιούχου, ένστασης ή παραίτησης δικαιώματος χρηματοδότησης. Επίσης ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ του έργου ενημερώνεται ηλεκτρονικά για όλες τις διαδικασίες που αφορούν στην πορεία του έργου.”

(Απόσπασμα από: ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_VII_ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ_ΣΥΜΦΩΝΗΤΙΚΟΥ_ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ)

76. Στην Παρέμβαση II "Συμπράξεις επιχειρήσεων με ερευνητικούς οργανισμούς", είναι δυνατόν ο Συντονιστής Φορέας να είναι ερευνητικός οργανισμός ή μήπως θα πρέπει αναγκαστικά να είναι επιχείρηση;

Απάντηση: Δεν υπάρχει σχετικός περιορισμός.

(Ενότητα 8.1)

77. Η διαχείριση του Έργου και η διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων μπορούν να αποτελούν ξεχωριστές ενότητες εργασίας; Τι Κατηγορία Δραστηριότητας θα πρέπει να επιλεγεί για τις ενότητες αυτές;

Απάντηση: Η διαχείριση του Έργου και η διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων δεν αποτελούν διακριτές ενότητες εργασίας. Επισημαίνεται ότι οι αμοιβές για τη διαχείριση των έργων δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες.

78. Μπορεί στην Αίτηση Χρηματοδότησης να δηλωθεί φορέας (επιχείρηση ή ερευνητικός οργανισμός) ο οποίος δεν συμμετέχει με προϋπολογισμό στο έργο;

Απάντηση: Δεν προβλέπεται.

79. Τι συμβαίνει στην περίπτωση που ένας φορέας δηλώθηκε στην αρχική καρτέλα του ΟΠΣΚΕ ως "λοιπός φορέας που αντιμετωπίζεται ως Ερευνητικός Οργανισμός" και κατά τη διάρκεια συμπλήρωσης των απαιτούμενων πεδίων ο συντονιστής ΟΠΣΚΕ διαπιστώσει ότι δεν πληροί τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για τον ορισμό «λοιπός φορέας που αντιμετωπίζεται ως Ερευνητικός Οργανισμός» Μπορεί να αλλάξει το είδος φορέα σε «Λοιπός φορέας που αντιμετωπίζεται ως επιχείρηση»;

Απάντηση: Όχι, πρέπει ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ να ακυρώσει την Αίτηση και να ξεκινήσει από την αρχή με Δημιουργία Αίτησης δηλώνοντας το ορθό είδος φορέα.

Η επιλογή του είδους φορέα στο ΟΠΣΚΕ καθορίζει και την τελική εικόνα των καρτελών της αίτησης χρηματοδότησης. Επομένως λανθασμένη επιλογή του είδους φορέα δεν μπορεί να διορθωθεί παρά μόνο με την δημιουργία νέας αίτησης χρηματοδότησης.

(Ενότητα 4.1)

80. Πού μπορώ να βρω σε επεξεργάσιμη μορφή, το ενδεικτικό έντυπο υποβολής αίτησης χρηματοδότησης, τα υποδείγματα υπεύθυνων δηλώσεων και το υπόδειγμα συμφωνητικού συνεργασίας;

Απάντηση: Το ενδεικτικό έντυπο υποβολής Αίτησης Χρηματοδότησης καθώς και τα υποδείγματα των προς συμπλήρωση δικαιολογητικών σε επεξεργάσιμη μορφή είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της Δράσης «Ερευνώ - Καινοτομώ» και συγκεκριμένα στο μενού Υποστήριξη Δικαιούχων (erevno-kainotomo2021-2027.gr/espa2127/beneficiaries).

81. Μια πρόταση μπορεί να εμπίπτει σε περισσότερους από έναν θεματικούς τομείς (επίπεδο 3). Η διαθεματικότητα και η διεπιστημονικότητα των προτάσεων είναι άλλωστε ζητούμενο και αποτελεί συγκριτικό πλεονέκτημα μιας πρότασης. Είναι δυνατή η επιλογή δύο Θεματικών Τομέων της ΕΣΕΕ σε μία διεπιστημονική πρόταση; Πώς αναδεικνύεται η διαθεματικότητα και η διεπιστημονικότητα μιας πρότασης κατά την υποβολή της Αίτησης;

Απάντηση: Οι δυνητικοί δικαιούχοι πρέπει να επιδείξουν ιδιαίτερη προσοχή στα 3 διαδοχικά επίπεδα εξειδίκευσης της ΕΣΕΕ 2021-27 και να επιλέξουν από τη λίστα **μόνον ένα θεματικό τομέα** (με ανάλυση σε 3ο επίπεδο) στο οποίο εμπίπτει κατά την κρίση τους το προτεινόμενο ερευνητικό έργο, το οποίο κρίνεται κατά την αξιολόγηση.

Η διαθεματικότητα και η διεπιστημονικότητα μιας πρότασης αναλύεται στην Τεχνική περιγραφή του προτεινόμενου έργου.

(Παράρτημα I part A και part B)

82. Η εταιρεία μας διαθέτει έδρα στην Κύπρο και πρόσφατα σύστησε στην Ελλάδα υποκατάστημα, με νομική μορφή «Υποκατάστημα Αλλοδαπής Εταιρείας», πώς θα υποβάλλουμε την Αίτηση στο ΟΠΣΚΕ;

Απάντηση: Η αίτηση χρηματοδότησης δύναται να υποβληθεί από την αλλοδαπή επιχείρηση (κάτοχο TIN / VAT Number) με έδρα σε Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως υπό σύσταση εξωτερικού.

Σε περίπτωση έγκρισης της αίτησης ακολουθείται η διαδικασία απόδοσης ΑΦΜ και σε επόμενο στάδιο (πχ υποβολής αιτήματος καταβολής ή/και τροποποίησης) συστημικά απαιτείται λήψη στοιχείων από ΑΑΔΕ.

(Ενότητα 4.1)

83. Τι μέγεθος πρέπει να έχουν τα επισυναπτόμενα αρχεία του έργου στο ΟΠΣΚΕ και είναι υποχρεωτικό αυτό (δηλαδή, τυχόν υπέρβασή του μπορεί να οδηγήσει σε απόρριψη της πρότασης) ή απλά συνιστάται;

Απάντηση: Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία του ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ II που υποβάλλονται στο ΟΠΣΚΕ ηλεκτρονικά, θα πρέπει να είναι στην επιτρεπόμενη μορφή αρχείων: .pdf, .jpg, .png, Κάθε εγγραφή δικαιολογητικού μπορεί να λάβει 5 αρχεία το καθένα από 10MB. Παράλληλα υπάρχει δυνατότητα προσθήκης πολλαπλών γραμμών-εγγραφών για το ίδιο δικαιολογητικό. Συμπιεσμένα αρχεία δεν είναι αποδεκτά για λόγους ασφαλείας. Για τη διευκόλυνση των ενδιαφερομένων προτείνεται τα αρχεία να είναι αυτά ακριβώς που εξάγονται από τα πληροφοριακά συστήματα (Taxis, κ.ο.κ.)

(Ενότητα 8.2)

84. Πώς ταυτοποιείται στο ΟΠΣΚΕ η αίτηση χρηματοδότησης;

Απάντηση: Κάθε αίτηση χρηματοδότησης, λαμβάνει ενάριθμο κωδικό κατά την αρχικοποίηση της υποβολής στο ΟΠΣΚΕ. Με την εμπρόθεσμη ηλεκτρονική υποβολή της, η αίτηση χρηματοδότησης λαμβάνει αυτόματα σχετική χρονοσήμανση στο ΟΠΣΚΕ (ημερομηνία και ώρα οριστικοποίησης). Η σειρά προτεραιότητας λαμβάνεται σύμφωνα με την χρονοσήμανσή της στο ΟΠΣΚΕ.

Σημειώνεται ότι οι αιτήσεις χρηματοδότησης θα αξιολογηθούν στις Παρεμβάσεις III και IV κατά σειρά προτεραιότητας, σύμφωνα με την χρονοσήμανσή τους στο ΟΠΣΚΕ.

(Ενότητα 8.4)

85. Πώς μπορώ να αναιρέσω οριστικοποιημένη ενέργεια;

Απάντηση: Για τις Παρεμβάσεις που θα αξιολογηθούν κατά σειρά προτεραιότητας επιτρέπεται η εκ νέου επεξεργασία οριστικοποιημένης αίτησης χρηματοδότησης (με αναίρεση οριστικοποίησης) από τον δυνητικό δικαιούχο υπό την προϋπόθεση να μην έχει πραγματοποιηθεί συστημικά έναρξη της επόμενης ενέργειας δηλ. της αξιολόγησης. Η δυνατότητα της αναίρεσης οριστικοποίησης αποδίδεται στους δυνητικούς δικαιούχους και συγκεκριμένα στον δηλωθέντα Συντονιστή ΟΠΣΚΕ έργου μέσω του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων. Με την επιλογή αυτή τα δεδομένα που έχουν καταχωρηθεί στο ΟΠΣΚΕ για τη συγκεκριμένη αίτηση χρηματοδότησης είναι διαθέσιμα για διόρθωση/τροποποίηση. Σε κάθε περίπτωση, τυχόν επανυποβολή της αίτησης, οδηγεί σε λήψη νέας σειράς προτεραιότητας σύμφωνα με την χρονοσήμανση της νέας υποβολής, και διατηρώντας τον παλιό ενάριθμο.

Για τις Παρεμβάσεις με συγκριτική αξιολόγηση επιτρέπεται η επανεπεξεργασία της οριστικοποιημένης ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης της επιχείρησης από τον δυνητικό δικαιούχο, υπό την προϋπόθεση να οριστικοποιηθεί μέχρι την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των ερευνητικών έργων. Προσοχή: Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται εκ νέου Υποβολή της αίτησης ώστε να είναι έγκυρη και να προχωρήσει σε επόμενα στάδια (Αξιολόγηση), ενώ πρέπει να σημειωθεί ότι λαμβάνεται υπόψη η τελευταία ημερομηνία υποβολής επανυποβολής) για να θεωρηθεί η αίτηση εμπρόθεσμη. Αιτήσεις, οι οποίες κατά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής βρίσκονται σε κατάσταση επανεπεξεργασίας, λογίζονται ως μη υποβληθείσες και δεν θα αξιολογούνται. (Ενότητα 8.4)

86. Μπορεί να γίνει ακύρωση μιας Αίτησης Χρηματοδότησης;

Απάντηση: Ναι. Επιλέγοντας από το ΟΠΣΚΕ «Επιπλέον Ενέργειες» ο Συντονιστής ΟΠΣΚΕ του έργου έχει τη δυνατότητα να επιλέξει “Ακύρωση”. Το κουμπί είναι ενεργό εφόσον η Αίτηση Χρηματοδότησης είναι σε επεξεργασία.

87. Τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΕΝΤΑΞΗΣ θα πρέπει να υποβληθούν μαζί με την Αίτηση Χρηματοδότησης στο ΟΠΣΚΕ ώστε να ελεγχθούν κατόπιν (σε περίπτωση ένταξης);

Απάντηση: Οι δυνητικοί δικαιούχοι οφείλουν με την υποβολή της αίτησης χρηματοδότησης να υποβάλουν ταυτοχρόνως στο ΟΠΣΚΕ και όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά – κατά περίπτωση – για την συμμετοχή/ ένταξη στη Δράση. (Ενότητα 8.2 και Παράρτημα ΙΙ – ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ)

88. Υπάρχει δυνατότητα τροποποίησης των στοιχείων του έργου μετά την έγκρισή του;

Απάντηση: Μεταβολή στοιχείων με διαλειτουργική ενημέρωση των πεδίων του ΟΠΣΚΕ

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου και εφόσον πραγματοποιείται μεταβολή των στοιχείων του δικαιούχου, για τα οποία το πληροφοριακό σύστημα επιτρέπει την αυτόματη ενημέρωση του ΟΠΣΚΕ μέσω διαλειτουργικότητας από άλλες βάσεις δεδομένων (πχ .gsis), η ενημέρωση θα διενεργείται μέσω αυτοματοποιημένης διαδικασίας του ΟΠΣΚΕ. Οι ακόλουθες αλλαγές αφορούν μεταβολή στοιχείων:

1. Μεταβολή επωνυμίας ή /και νομικής μορφής
2. Αλλαγή έδρας δικαιούχου. Σε περίπτωση που η μεταβολή έδρας συνεπάγεται και μεταβολή του τόπου υλοποίησης η τροποποίηση χαρακτηρίζεται μείζονος σημασίας.

Ο δικαιούχος υποχρεούται να ενημερώνει την ΕΥΔΕ ΕΚ μέσω εισαγωγής των νέων δεδομένων στα αντίστοιχα πεδία του ΟΠΣΚΕ. Οι ανωτέρω τροποποιήσεις ελέγχονται ως προς την ορθότητά τους από την ΕΥΔΕ ΕΚ, και εφόσον απαιτείται, τροποποιούνται τα στοιχεία της Απόφασης ένταξης και ενημερώνεται σχετικά ο δικαιούχος μέσω του ΟΠΣΚΕ.

(Αναλυτική αναφορά σε Ενότητα 11.1)

89. Υπάρχει ανώτατος αριθμός φορέων στο συνεργατικό σχήμα μιας πρότασης;

Απάντηση: Δεν υπάρχει ανώτατος αριθμός φορέων στα συνεργατικά σχήματα.

Αναλυτικά στοιχεία περιλαμβάνονται στην Ενότητα 4.2.

90. Τι ισχύει για φορείς της αλλοδαπής; Αποτελούν δυνητικούς δικαιούχους;

Απάντηση:

Οι αλλοδαπές επιχειρήσεις (κάτοχοι TIN / VAT Number) με έδρα σε Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες κατά την υποβολή δεν διαθέτουν υποκατάστημα στην Ελλάδα, δεσμεύονται ότι με την ένταξη της πράξης και σε κάθε περίπτωση πριν από την έκδοση οποιουδήποτε παραστατικού, θα διαθέτουν υποκατάστημα (όχι σύσταση νέας, θυγατρικής εταιρείας) στην περιφέρεια του τόπου υλοποίησης.

Οι Ερευνητικοί Οργανισμοί θα πρέπει να λειτουργούν νομίμως στην Ελλάδα.

(Ενότητα 4.1)

91. Υπάρχει κάποια αρχική κατανομή των διαθέσιμων πόρων ανά τομέα δραστηριότητας;

Απάντηση: Η ενδεικτική κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης (στο σύνολο των τεσσάρων Παρεμβάσεων) ανά θεματικό τομέα προτεραιότητας της ΕΣΕΕ έχει ως ακολούθως:

ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΕΣΕΕ 2021-2027 ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ (σε εκατομμύρια €)

1. Υλικά, Κατασκευές & Βιομηχανία	20
2. Τουρισμός, Πολιτισμός & Δημιουργικές Βιομηχανίες	41
3. Αγροδιατροφική Αλυσίδα	54
4. Περιβάλλον & Κυκλική Οικονομία	33
5. Βιοεπιστήμες, Υγεία, Φάρμακα	59
6. Μεταφορές & Εφοδιαστική Αλυσίδα	18
7. Αειφόρος Ενέργεια	23
8. Ψηφιακές Τεχνολογίες	52

Στις παρεμβάσεις με άμεση αξιολόγηση (Παρέμβαση III και Παρέμβαση IV) η κατανομή κονδυλίων έχει μόνο περιφερειακή διάσταση (Λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες, Περιφέρειες σε Μετάβαση) και δεν εφαρμόζεται η ανωτέρω ενδεικτική κατανομή κονδυλίων ανά θεματικό τομέα προτεραιότητας.

(Ενότητα 4.6)

92. Πώς υπολογίζεται για τη Δράση «Ερευνώ - Καινοτομώ», ο δείκτης RCO08 "Ονομαστική αξία εξοπλισμού έρευνας και καινοτομίας";

Απάντηση: Ορίζεται ως η συνολική (εξαγορά) αξία του υποστηριζόμενου εξοπλισμού έρευνας και καινοτομίας. Οδηγίες: Το συνολικό κόστος του εξοπλισμού που αποκτάται και χρησιμοποιείται στα πλαίσια του έργου. Στην παρούσα Δράση ο δείκτης αποτελεί εκτίμηση. Διευκρινίζεται ότι ο δείκτης RCO08 ΔΕΝ σχετίζεται με την επιλεξιμότητα των δαπανών εξοπλισμού. Για στατιστικούς και μόνο λόγους ζητείται να συμπληρωθεί το συνολικό κόστος (αξία) του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται στο έργο, ακόμη κι αν γίνει μικρή μόνο χρήση. (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΙΧ_ΔΕΙΚΤΕΣ).

93. Πώς υπολογίζεται για τη Δράση «Ερευνώ - Καινοτομώ», ο δείκτης RCR102 "Θέσεις έρευνας που δημιουργήθηκαν στις υποστηριζόμενες οντότητες"

Απάντηση: Συμπληρώνεται από επιχειρήσεις και Ερευνητικούς Οργανισμούς. Μονάδα μέτρησης ΙΠΑ. Αφορά νέο ερευνητικό προσωπικό (όχι προϋπάρχον). Στον δείκτη προσμετρούνται μόνο οι ερευνητές. Στον δείκτη δεν προσμετρείται τεχνικό προσωπικό. Οι υφιστάμενες θέσεις ερευνητών προσμετρούνται στον RCO06. (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ_ΙΧ_ΔΕΙΚΤΕΣ).

Σημείωση για την 1η έκδοση αρχείου Συχνών Ερωτήσεων-Απαντήσεων:

Οι παρούσες απαντήσεις συνιστούν απλές διευκρινίσεις και δεν συνιστούν τροποποίηση των όρων και προϋποθέσεων της Πρόσκλησης της παρούσας Δράσης και των Παραρτημάτων της.

Το αρχείο θα συμπληρώνεται και επικαιροποιείται με νεότερες εκδόσεις.